

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Kovas - March 22, 1984 Nr.12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TIKYBA IR POLITIKA

Kazimierinės ir kitokios mintys

Vytautas Meškauskas

Rašyti šia, sakyčiau, 'pavojinga' tema mane paskatino ne tik entuziastiški atsiliepimai iš Romos. Girdi, kazimierinės 'iškilmes ir priėmimą pas Popiežių reikia laikyti dideliu laimėjimu LIETUVOS LAISVĖS SIEKYJE' (Dirva, š.m. kovo 8 d.). Ta proga pasidžiaugta ir gautu palaiminimu tautinių šokių šventei! San-

Santykiai tarp politikos ir tikybos šiandien linksniuojami ryšium ir su kitais, daugiau išgarsintais įvykiais. Stai šiame krašte diskutuojama dėl konstitucijos pakeitimo, leidžiančio kolektyviai melstis mokyklose, o Lenkijoje naujausius bruzdėjimus iššaukė administracijos potvarkis nukabinti kryžius nuo klasių sienų. O jei dar pridėsime kovas Libane bei savižudžius jau-nuolius Irako-Irano kare, turime pripažinti, kad tie santykiai yra labai aktuali tema. Kartais net pradėti būkštauti, kad jie mus grąžina į viduramžių Kryžiaus žygius prieš kitaip tikinčius.

Galima suprasti nuvažia-vusių Romon maldininkų ne tik religinį, bet ir patriotinį entuziazmą. Ar ne laimėjimas, kad šv. Kazimieras Ro-moje buvo pristatytas kaip Lie-tuvos šventasis, lyg Vatikanui pripažįstant mūsų nepriklausomybę nuo lenkų. Pirmam įspūdžiui praėjus turėsime tur būt sutikti, kad šv. Kazimiero pagerbimas daugiau negu kitas įvykis kaip tik pabrėžė jungtį tarp lietuvių ir lenkų - jų bendrą tikybą, už kurios iš-laikymą jie kovoja iš esmės panašiom priemonėmis. Tą jungtį mes dažnai laikydavom savo tautine nelaime, privedusia prie tautinio identiteto pa-miršimo ir pagaliau net kovų su lenkais nepriklausomybės laikais.

Prisimenant tuos laikus rei-kia pastebėti, kad ir tada reli-gija buvo smarkiai susivėlusė su politika, ne tik santykiuose su lenkais. Ironiška, kad Lie-tuvą valdę krikščionys demo-kratai vengė sudaryti konkordatą su Vatikanu, nes jis pripažintų Vilnių lenkams, kas Lietuvoje būtų labai nepopu-liaru. Konkordatą sudarė A. Voldemaras, padaręs labai di-delių nuolaidų katalikų baž-nyčiai politiniais sumetimais. Ziūrėkit, ne krikdėmai, bet aš susitariau su Vatikanu.

Religinis momentas neap-leido ir mūsų tremties politi-kos. Kaž kaip sutarta, kad Vliką turi sudaryti krikščio-niška ir laicistinė grupių pen-kiukės. Ta proporcija buvo iš-laikyta ir vėliau, įsileidžiant iš kiekvienos pusės po naują gru-pę.

Zodžiu, atgal žiūrint, reli-

gijos-politikos bendravimu Lietuvoje džiaugtis netenka. Jis nedavė nei vienai pusei naudos. Ar tam reikia geresnio įrodymo už faktą, kad Krikščionių demokratų liku-čiai rado prieglobstį ne vie-nuolynų leidžiamuose laikraš-čiuose, bet socialistų NAUJIE-NOSE!

Aišku, kad - jei politiką lai-kyti galimybių išsaugojimo menu - reikia laukti, kad jis niekados neatsisakys pasinau-doti tikėjimu, kurio galutina galia yra už šios ašarų pakal-nės ribų. Aplamai imant, ti-kyba klesti, kai su neteisybėmis negalima kovoti politinėm priemonėmis. Kažin ar Lenki-ja šiandien būtų toks katali-kiškas kraštas, jei turėtų lais-vesnį režimą. Dėl ko ten kilo paskutinės riaušės? O gi dėl administracijos įsakymo nuo žemės ūkio mokyklos sienų nukabinti kryžius. Ironiška, kad tai sutapo su bandymais Amerikoje leisti kolektyvias maldas mokyklose. Tačiau čia dėl to niekas nenori kariau-ti, o Lenkijoje pasiryžta - jei ne aukoti savo gyvybes, tai tik-rai padėti mažesnes aukas, kaip netekti diplomų. Kryžius ten tapo ne tik religiniu, bet ir politiniu simboliu.

Panašiai ir Lietuvoje, kur politinės laisvės trūkumas ver-

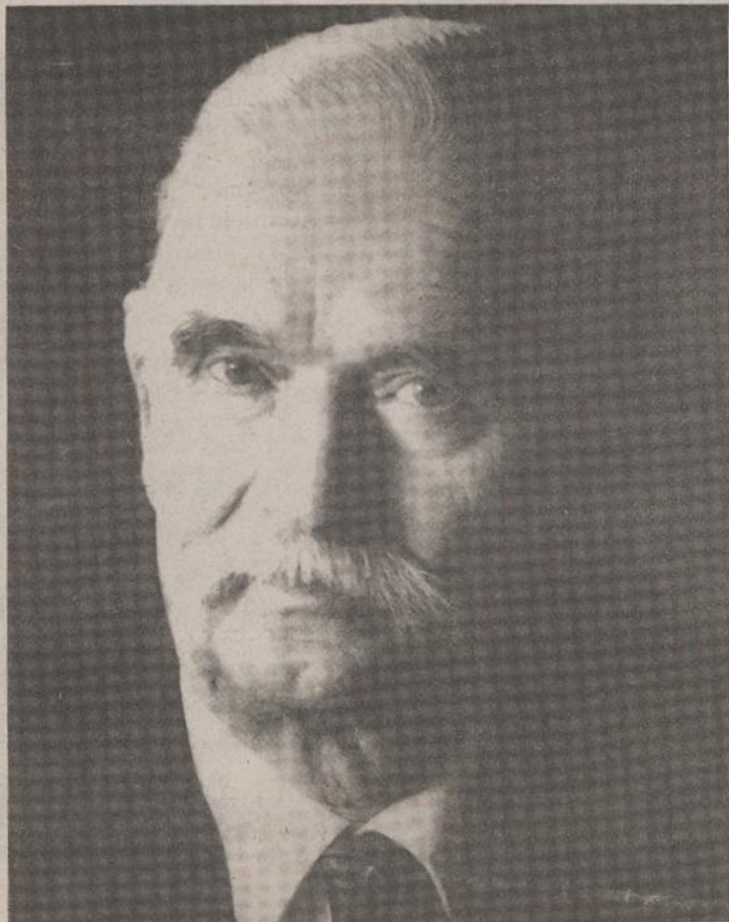

Lietuvos Nepriklausomybę minint JAV senate 1984 m. vasario 21 d. Iš kairės: Amerikos Balso vadovas Alfonsas Petrutis, dr. Kostas Jurgėla, Gražina Krivickienė, Alto vald. narys Mykolas Prancevičius, Lietuvos Diplomatinijos Sefas dr. Stasys Bačkis, sena-torius Charles H. Percy, Vliko vicepirmininkas dr. Domas Krivickas, Alto vald. narys Petras Bučas, Vliko reikalų vedėja Margarita Samatienė, dr. Jonas Genys, Juozas Laučka.

čia kovoti už teisę išpažinti savo religiją kaip pagrindinę žmogaus laisvę, kurios nepa-naikino net ir SSSR konstitu-cija. Zinia, laisvė nėra dali-nama. Religinė laisvė gali il-gainiui vesti ir prie politinės nepriklausomybės, bet Lenki-jos pavyzdys moko bent šiuo (Nukelta į 2 psl.)

RAŠYTOJUI KAZIMIERUI BARĖNUI

PASKIRTA LITERATŪROS PREMIJA

Lietuvių Bendruomenės 1983 m. literatūros premija \$3000 š.m. kovo 18 d. vertinimo komisijos paskirta Anglijoje gyvenančiam rašytojui KAZIMIERUI BARĖNUI už jo vėliausią romaną 'Beragio ožio metai' bei už bendrąjį įnašą į lietuvių literatūrą.

! PREZIDENTUS KANDIDATUOJA JAU TIK TRYS DEMOKRATAI

Po praėjusios savaitės, vad. 'didžiojo antradienio', iš demo-kratų pretendentų į Baltuo-sius rūmus iškrito J. Glenn ir G. McGovern. Beliko tik mū-sų anąkart minėtieji - W. Mon-dale, G. Hart ir J. Jackson. Bet pastarasis nė nesitiki lai-mėti nominaciją. Jo tikslas su-sirinkti kiek galint daugiau ji remiančių delegatų, kad jis pats turėtų konvencijoje dau-giau įtakos, kada ten bus galu-tinai formuluojama rinkiminė platforma. Apie kitus du kan-didatus, atšaukdamas savo kandidatūrą, G. McGovern pareiškė, kad jie abu esą jam lygiai priimtini, nes jo ir jų pa-žiūros sutampančios. Jis rem-sias tą, kuris būsiąs nominuo-tas.

Partijos veteranams, kurie balsavimo teisę gavo be rinki-mų ir kurie galvojo, jog W. Mondale labai greit nurungs savo varžovus, buvo staigme-na, kada netikėtai iškilo G. Hart, sumaišęs visą strategų planą. Praėjusią savaitę, po vad. 'didžiojo antradienio' rinkimų, G. Hart buvo laimė-jęs devyniose valstijose. Tuo tarpu W. Mondale, smarkiai nugalėtas Naujojoje Anglijoje, šiek tiek atsigavo pietuose, penkiose valstijose. Tuo metu surinkti balsai dalijosi taip: Mondale - 301, Hart - 164 ir Jackson - 34. Šie skaičiai ne-trukus keisis, nes praėjusį sa-vaigtalį ir šią savaitę delegatų rinkimas buvo sparčiai tęsia-mas.

NBC televizijos tinklo ap-

žvalgininkai daro išvadą, kad Mondale ir Hart varžybos gali būti kietos ir užsitęsti iki pat konvencijos, nei vienam nei kitam nesurenkant reikalingos daugumos - 1,967 balsų. Jau dabar paaiškėjo, kad už de-mokratų balsuojąs blokas ski-lo pusiau: Hart pusę laiko jau-nuomenė, profesionalai, balt-marškiniai demokratai ir ne-partiniai, o Mondale nuo di-desnio pralaimėjimo sulaukė ir toliau laimėti padeda unijų va-dai, jų paklusę darbininkai, pensininkai ir biednuomenė - visi užkietę demokratai.

J. Jackson kandidatavimas, atnešęs jam du trečdalius juo-dujų balsų pietinėse valstijose, aiškiai pakenkė Mondale, ku-ris tenai tesurinko tik likusį trečdalį ir tai beveik vien iš senesniųjų žmonių. Tuo tarpu Glenn atitraukė mažiau už-kietėjusiųjų demokratų ir par-tijai nepriklausančių balsų nuo Hart. Jam iškritus, Hart padėtis gali pagerėti.

Demokratinio bloko skili-mas, kaip pastebi Washington Post, galis turėti ir gilesnių pasekų. Jeigu abiejų kandi-datų dvikovė užsitęsiasi ir pa-griežtėsianti, esą galima lau-kti, kad nė vienas iš jų nepa-jėgsias konvencijoje to skilimo suklijuoti, vienas kitą išvargi-nę ir nunuoginę. Pralaimėju-sio šalininkai galį atiduoti sa-vo balsus už Reaganą. Tam iš vengti, galis iškilti ir trečias asmuo, šiandien net nemini-mas.

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Demokratai rikiuojasi priešrinkiminei kovai, bet kas bus vadas - dar neaišku. — Kryžių karas Lenkijoje.

Vadinamas 'Super Tuesday', kada keliose valstijose vieną ir tą pačią dieną įvyko pirminiai rinkimai, dar nedavė aiškaus atsakymo, kas bus demokratų kandidatas į prezidentus. Atrodo, kad Colorado senatorius Gary Harty yra rinkikams patrauklesnis, tačiau anksčiau pirmavęs buvęs Carterio viceprezidentas Walter F. Mondale gali pasirodyti, bent jo paties nuomone, sunkiai nugalimas pramoninėse valstybėse: New Yorke, Illinoise, Michigane, Kalifornijoje, kur yra stipresnė ji palai-kančių darbininkų unijų organizacija. Apytikriais duomenimis per ligišiolinius pirminius rinkimus Mondale surinko apie 270 delegatų, o Hart - apie 200. Partijos kandidatui į prezidento postą reikia turėti konvencijoje 1,967 balsus. Jei nei vienas kandidatas tiek nesurinks - kova vyks pačioje konvencijoje San Francisco mieste, birželio 16-19 dienomis.

Tikyba ir politika...

(Atkelta iš 1 psl.)

tarpu kovą už religinę laisvę nesujungti su pastangom atgauti nepriklausomybę. Man rodos, kad panašių pastangų gali pastebėti ir tremties veikloje.

Palyginimui dar sustokime prie dabar Amerikoje kilusio triukšmo dėl viešų maldų valdinėse mokyklose. Turime atsiminti, kad maždaug iki 1880 metų šis kraštas buvo laikomas protestantišku. Nuo tada padidėjusi įvairių tautų imigracija pavertė jį daugelio tikėjimų šalimi. Kultūrinis ir religinis pluralizmas vertė daugiau paisyti valstybės atskyrimo nuo bažnyčios doktrinos. Tokia linkmė buvo apvaisinukuota 1962 m. Aukščiausio Teismo sprendimu, draudžiančio mokyklose kolektyviai melstis. Ne dėl to, kad maldos kenktų vaikams, bet kad neleistų vienai religijai ir jos papročiams nustelbti kitas.

Nors JAV-bėse tik 40% pasisakė reguliariai lanką bažnyčias, sinagogas ar kitus maldos namus, už maldas mokyklose pasisakė 75%. Tai buvo gera proga prez. Reaganui, artėjančių rinkimų proga, įgyti daugiau populiarumo. Į klausimą, kodėl prezidentas pats taip nedažnai lankosi pamaldose, jo spaudos sekretorius paaiškino, kad Reaganas nenorįs trukdyti kitų maldininkų susikaupimo maldai.

Iš tikro, visa eilė dvasininkų nėra to pasiūlymo šalininkai, tarp kita ko nurodydami Mato evangelijos vietą, kur Kristus savo pamokslu nuo kalno mokė melstis ne tam, kad kiti matytų. Bet, žinoma, pas politikus visados nusveria politinis momentas. Kongresas ne tik pradeda savo posėdžius įvairių tikybų dvasininkų INVOKACIJOM - tiesa, paprastai tuščioje salėje - bet net moka algas savo kapelionams.

Apskritai imant, JAV rinkikai nesibaido naujų kandidatų ir nelabai pasitiki partijų aparatų favoritais. Per paskutinius penkiasdešimt metų rinkimų rezultatai labai dažnai niekais paversdavo visus 'žinovų' pranašavimus, pradedant invalido Roosevelt per rinkimu. Nedaug kas tikėjosi, kad rinkimus laimės Trumanas, Kennedy, Lyndon Johnson, Carteris ir net Reaganas. Hart'o šūkis, kad kraštui reikia naujų idėjų ir veidų, atrodo bus patrauklus, nors iš tikro jis nedaug jaunesnis už Mondale ir jokių ypatingų naujų idėjų nepaskelbė.

Reikia apgailestauti Ohio senatoriaus John Glenn nepasisekimą. Atrodo, kad jis turėjo daugiau šansų nugalėti Reaganą negu kiti demokratų kandidatai, jei laikyti, kad dabar rinkikai yra daugiau konservatyviai nusiteikę negu anksčiau ir kad ūkiškai jiems sekasi. Tačiau per pirminius rinkimus - ir net partijos konvencijoje - vyrauja daugiau 'kraštutiniai' elementai, partiniai entuziastai. Kandidatas turi pirmausia jiems įtikti; tik išrinktas partijos kandidatu jis pradeda krypti į 'nuosaikešnę' pusę, kad patrauktų ne tik partinius šalininkus. Tiems Glenn atrodė per pilkas, dievobaimingo skauto tipas. Nors tos kvalifikacijos turėtų būti tinkamos, rinkikai bent pir-

miniuose rinkimuose pasisako už didesnį teatralinį talentą turinčius.

Idomu, kokią rolę toliau suvaidins Jesse Jackson, kuris Alabamoje surinko kiek mažiau juodųjų balsų negu ten laimėjęs Mondale. Prieš Jacksoną balsavę juodieji aiškinosi, kad Jacksonas vistiek negali laimėti, tai kam už jį balsuoti - geriau pasirinkti vieną iš pirmaujančių kandidatų. Tačiau Jacksonas galėtų suvaidinti nemažą vaidmenį konvencijoje, jei ne vienas kandidatų nesurinktų reikiamų 1,967 balsų. Tuo atveju jis su savo šalininkais galėtų daugiau išsiderėti iš to, kuriam jo šalininkų balsai būtinai reikalingi.

...

Tuo tarpu Lenkijoje toliau tęsiasi kryžių karas. Vyriausybė nenori atsisakyti principo, kad valdinėse mokyklose nebūtų kryžių ant sienų, nors daugelyje mokyklų jie yra tyliai toleruojami. Pagal vyriausybę - mokyklos Lenkijoje yra pasaulietiškos ir kaip tokios neturi turėti religinių simbolių. Tuo tarpu bažnytinė hierarchija laikosi pažiūros, kad kryžiai turėtų pasilikti ant klasių sienų ir net naujai išskabinti, jei to pageidauja bendruomenė, kurioje yra mokykla. Idomu, kad vyriausybė iki šiol neprieštaravo, jei ligoninėse virš pacientų lovos ant sienų

Iš kitos pusės

Kovo 2 d. NAUJIENOSE Antanas Marma paskelbė originalų civilizuoto papročio - apie mirusius gerai ar nieko - aiškinimą:

'... pagal Dievo patvarkymą, kaip visi žinome (ir M. Gudelis? - vm), yra Dangus ir pragaras. Dievas už gerus darbus Dangumi moka, o už blogus pragaru baudžia, tad blogus darbus ir nenorime minėti ...'

Specialia jam suteikta Dievo malone Marma, atrodo, pragarę mato prezidentą Antaną Smetoną, su kuriuo susijusios nelemtos praeities 'geriau būtų neminėti'. Todėl jis pasipiktino rengiamais A. Smetonos minėjimais. Girdi, nutylėjimas blogų darbų yra istorijos klastojimas.

Paliekant pomirtinį gyvenimą nušalyje, iš kitos pusės tenka pastebėti, kad - gerai ar blogai - Smetonos iš Lietuvos istorijos negali išbraukti, nors Marmai tame pačiame Naujienų Nr. talkininkauja vedamasis, kuriame, aprašant Vasario 16 dienos signatarų fotografiją, pastebima:

'Šalia dr. Basanavičiaus, kairėje jo pusėje, atsisėdo tuometinis BANKO TARNAUTOJAS Antanas Smetona...'

nors kitų signatarų užsiėmimas nepažymėtas, tarytum tie galėjo išgyventi iš lietuviškos politikos. Nenuginčijamas faktas, kad tie kiti, taip NAUJIENŲ iškelti, signatarai pirmuoju prezidentu visdėlto išrinko ne ką kitą, bet tą 'banko tarnautoją', o kai visuotinas nusivylimas parlamentariu režimu privedė prie gruodžio 17 d. perversmo, seimo dauguma vėl jį išrinko prezidentu. Už jį tada balsavusių krikščionių demokratų atstovų pyktį vėliau iššaukė jų pačių nesugebėjimas perimti valdžią tik sau! Kur jie dabar - danguje ar pragare - palieku spręsti tam kvalifikuotam Marmai.

Iš viso negalima įvertinti atskiro žmogaus, neatsižvelgiant į susidariusias visas aplinkybes, labai dažnai padiktavusias vienokį ar kitokį elgesį. Marma, pvz. nurodo, kad Lietuvos generolai gaudavo milžinišką atlyginimą palyginti su ... kaimo bernais.

Lietuvoje tačiau nebuvo tik generolai ir bernai. Ar kelių generolų ir karininkų atlyginimas iš tikro buvo teisingas ar ne, geriau galima būtų spręsti jį palyginus su kitų luomų - kunigų ir prekybininkų pajamom, čia sakytume - su civiliu sektorium, nors kunigai šalia algų dar turėjo kitų pajamų šaltinių.

Pažinimas tikros istorijos gali praversti ateičiai, bet tai, žinoma, reikalauja daugiau bešališkumo, gerų norų ir pastangų, negu čia žemėje kieno nors pasiuntimas dangun ar pragaran. (vm)

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

JAU TIK TRYS DEMOKRATAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Respublikonams, atrodo, būtų maloniausia lapkričio mėn. rinkimuose matyti W. Mondale.

Prieš vad. 'didįjį antradienį' Atlantoje buvo suruošti debatai, kuriuose dalyvavo visi to meto penki kandidatai. Mode

ratorius J. Chancelor iš NBC jiems davė klausimus, ką kiekvienas jų - būdamas prezidentu ir pažadintas ant- rą valandą nakties - įsakytų, jeigu JAV teritorijoje būtų pastebėtas čekoslovakų keleivinis lėktuvas, skrendas JAV gynybos būstinės Colorado Springs kryptimi. G. Hart atsakymas buvo 'numušti, jeigu jame skristų uniformuoti, neliesti - jeigu civiliai'. W. Mondale irgi jam pritarė, tik pastebėjo, kad pats klausimas esą kvailokas. Tiesa, klausimas kvailokas, bet ir atsakymas nebuvo gudrus.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Help Us Bring Christ Closer to Our Times

be a Sister of

OUR LADY OF THE GARDEN

IN A TRADITIONAL LIFE OF

- Prayer
- Community life
- Teaching
- Nursing
- Social work
- Pastoral work

IN THE COUNTRIES OF...

- United States
- Italy
- South America
- Palestine
- Spain
- India

For more information call or write vocation directress

SISTERS OF OUR LADY OF THE GARDEN

67 Round Hill Road Middletown, Ct. 06457 - Tel. (203) 346-5765

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MAŽOS LIETUVIŲ KOLONIJOS PAVYZDYS DIDŽIOSIOMS

Tolimame, karštame, vakariniame Venezuelos krante esančiame Maracaibo mieste, gyvena 5 lietuvių šeimos. Įskaičius ir visą Zulijos valstiją, kurios sostinė yra Maracaibo, priskaičiuojama iki beveik 10 šeimų, daugumoje mišrių.

Venezuelos LB Maracaibo apylinkės valdyba kasmet Vasario 16-sios proga pravedavo pusės valandos radio programą, kurią išgaudavo ir paruošdavo valdybos narys, poetas ir inžinierius Alfonsas Paulauskas. Siemet valdyba nutarė praplėsti savo veiklą ir prasi-veržti į vietinį svarbiausią dienraštį 'Panorama'. Gausių provincijos dienraščių tarpe Panorama yra stipriausias. Jis susideda iš keturių dalių, apima kasdien 76 puslapius ir aptarnauja gana stambų vakarinių Venezuelos valstijų plotą. Norint užpildyti tokiam dienraštyje ketvirtį puslapio, dargi pirmoje (politikos) dalyje, reikia pakloti atsakan-tį skaičių tūkstantinių.

- Kaip Jūs, vos keli būdami, tokią sumą surinkote? - klausiau šiomis dienomis Maracaibo LB Valdybos pirmininko Vytauto Korsako.

- Labai paprastai. Pasakėme 'vyrai, reikia pinigų' ir sudėjome kiek reikia. Taip visada pas mus būna. Niekas nesiginėja, telefonais sutariame ką darysime ir apskaičiuojame kiek kainuos, kiek kuris pinigų duos. Posėdžiaujame telefonais, nes kiekvienas mūsų turi po keletą linijų įstaigoje, tai su keliais telefonais iš karto visi drauge kalbamės - tas ant vienos linijos, tas ant kitos, kartais ragelius suglaudžiame ir sutariame greitai.

Kiek supratau, techniską skelbimo paruošimo darbą atliko du inžinieriai - brėžinius paruošė inž. Linas Mažeika, o tekstą - inž. Alfonsas Paulauskas. Judviejų darbo rezultatai išėjo pasigėrėtini. Didokas skelbimas prasidėjo žodžiais 'LIETUVA nori būti laisva'. Sekė aiškus žemėlapis, vaizduojantis ir Lietuvą atskirai, ir Lietuvos padėtį Europoje. Tęsėsi, lyg geografijos vadovėlyje duotu, trumpu pagrindinių duomenų sąrašas (kv. km., gyventojai, sostinė ir t.t.) bei labai trumpas svarbiausių istorinių datų sąrašas. Po to, atskirai, pastatyta skaitytojų

penki klausimai. Pvz. 'Kodėl galinga valstybė (SSSR), turinti beveik begaliniai didesnę kariuomenę už mažąją valstybę (Lietuvą), ją užėmė invazijos būdu ir laiko užimtą?' Arba - 'Kodėl galingos valstybės (SSSR) pajėgos be perstojo bando negailestingai sunaikinti, sutriuškinti, įveikti ir nutildyti visomis priemonėmis kukios tik yra įmanomos, šauksmą, veiksmus ir judesius mažos tautos (Lietuvos) gyventojų daugumos, kai šie teprašo duonos, teisingumo ir laisvės?' Po penkių panašių klausimų, didelėmis raidėmis duodams atsakymą: tai TODEL LIETUVA IR SAUKIASI LAISVĖS.

Skelbimą pasirašė: 'Zulija valstijos Lietuvių Bendruomenė'.

Mums, sostinėje gyvenantiems, toks skelbimas išėjęs svarbiausiame provincijos dienraštyje, buvo staigmena. Kai vienas venzuelietis apžiūrėjęs skelbimą man pasakė 'tai yra pavyzdys, kaip reikia dirbti', aš beveik užpykau. Ar tai

(Tęsinys iš pr. numerio)

Po įvairių persitvarkymų ir persiorganizavimų 1955 metais, VLIKas isikūrė JAV. 1964 metų VLIko apsiungimo protokolu, VLIKą sudaro 15 grupių ir veikia kaip seimas, kviečiamas kasmet vis skirtingoje lietuvių kolonijoje. Taryba šiuo metu kas du mėnesiai posėdžiaujanti Chicagoje ir Valdybos buveinė yra Washingtone.

Užėina kartais rašalo ar spaudos dažų audros, ypač renkant naują VLIko Valdybos pirmininką. Nevisada jos būna tolerantiškos ribose - bet, juk tai dažnas rinkimų pažymys. Tačiau darbas VLIKe nenutrūksta. Ir šiandien, taip kaip ir pradžioje per 40 metų,

reiškia, kad mes - sostinėje - nemokame dirbti? - Kodėl tau taip atrodo? - šokte šokau ir čia pat pastebėjau, kad vėnezuelietis sakė tiesą. Skelbimas buvo gerai išplanuotas, vaizdus, aiškus, pritaikytas skaitytojų psichologijai.

Maracaibo apylinkės pirmininkas porą dienų vėliau man pasakojo:

- Mus nustebino nepaprastai gausūs žmonių atsiliepimai. Daug pažįstamų skambino telefonu ir sveikino. Vakare, nuėjus į įprastą mūsų klubą, daug kas atnešęs kišėnėje iškirptą skelbimą man jį rodė. Žmonės pritarė ir sveikono. Dabar ruošiamės toliau ta kryptimi dirbti, nes atrodo kad verta.

- Iš kur pinigą imsite? - nustebau.

- Sudėsiu. - Trumpai atsakė Vytautas Korsakas.

(jr)

Nenutrūkstamos kovos ir laisvės lūkesčių diena

*Inž. J. Jurkūno kalba, pasakyta Vasario Šešioliktosios
minėjime New Yorke š.m. vasario 19 d.*

VLIKas neša tą pačią atsakomybę ir įsipareigojimą pavergtai, okupuotai Lietuvai ir jos žmonėms. Pagarba ir įvertinimas jo darbo priklauso VLIKui.

Bet laisvė ir laisvės kova laisvoma. Ir VLIko kelias lydėtas ir lydimas aukų. Liepojos kalėjime sėdėjo VLIko pirmasis pirmininkas prof. Steponas Kairys-Kaminskas, Nepriklausomybės akto signataras ir jį i Svediją bandęs išvežti dr. Algirdas Vokietaitis, VLIko ir Laisvės Kovotojų s-gos atstovas užsieniui. Kacetus praėjo ištisa eilė VLIko narių ir jam pagelbą teikusių. Vokiečių kacetuose žuvo Iz. Kurkietis, Aleksandras Viršila, Antanas Rudokas, kun. Lipniūnas, inž. Sapalas ir daug kitų. Jų auka įpareigoja ir mus tesėti laisvės kovoje.

Partizanų judėjimas, prasidėjęs 1944 metais, truko daugiau negu dešimtį metų. Tas judėjimas buvo beveik visuotinis. Jis apėmė visą tautą. Partizanų eilėse daugiausia kojo ūkininkų ir darbininkų vaikai. Partizanai buvo įvairiausios profesijos ir amžiaus - karininkai, tarnautojai, studentai, darbininkai ir net vyresniųjų klasių gimnazijos mokiniai. O taip pat jų eilėse buvo ir nepriklausomybės karų dalyvių ir dvasiškių.

Partizanai pradėjo organizuoti pirmąsias Žemaitijoje, apie Plinkšius. Čia susispietė pagrindžio Lietuvos Laisvės Armija ir Lietuvos Laisvės Kovotojų S-gos nariai, pasitraukę iš rytinės Lietuvos. Vieni jų išjungė į kpt. Jatulio vadovaujamus pulkus, kiti susispietė miškingesnėse Žemaitijos vietovėse, pasivadindami save vanagais.

Vėliau, partizaniniam judėjimui išsiplėtus po visą Lietuvą ir apsiungus į apygardas, buvo priimtas bendras partizanams pavadinimas - laisvės kovotojai.

Partizanų kova buvo žiauri ir negailestinga. Partizanų sudūrimai su istrebiteliais ir kariniais daliniais buvo drąsūs. Jų padaryti nuostoliai priešui būdavo keleriopai didesni, negu savi nuostoliai. Kai kurios partizanų kovos vietinių žmonių tarpe pasidarė legendarinės.

Bet jau 1952 metų viduryje kolchozams Lietuvoje apjungus virš 90% visų ūkininkų, partizanų egzistencija pasidarė problematiška, pradėjo silpnėti. Antroji partizanų silpimo priežastis - nusivylimas vakarais.

Prieš partizanus priešas naujo žiauriausio metodo - išmesdami miestelių turtais aikštėse žuvusiųjų partizanų lavonus, juos įvairiausiai provokuodami, partizanų vardu atlikdami žudymus ir plėšimus.

Partizaninės kovos pareikalavo 50,000 žuvusių laisvės kovotojų. Tai kol kas lietuvių tautos didžiausioji auka žuvusi.

Mūsų rašytojai čia, iševijo-

je, yra atkreipę partizaniniam judėjimui dėmesį: J. Daumantas, B. Brazdžionis, J. Griniaus, A. Landsbergio, V. Alanto ir kt. kūrinių. Tačiau jie parašyti dar prieš 1960 metus, o dabar - tyla. Gal tik retkarčiais vienas kitas straipsnis ar straipsnelis pasiskardena. Tik skautai ir šauliai savo vienetų pavadinimuose tą prisiminimą išlaiko. Turbūt tai perpartiotiška tema?

Tad šiandien, lenkdamiesi galvas prieš tuos tūkstančius žuvusių laisvės kovotojų, mes tikime, kad jų auka neveltui buvo sudėta. Neverkšlėdami - ir jokių būdu nepamiršdami jų - talkinkime laisvės kovai, nes jie buvo ir yra tos kovos neatskiriama dalis, o jų rezistencinė kovos dvasia te gyvena mumyse dar ilgą laiką.

Jau dvi kartos pražygiavo, daug pakaitų įvyko per tuos 40 metų. Ir Lietuvos byla nesusistojo vietoje. Paskutiniu metu ji pasidarė aktualesnė ne tik čia, bet ir Europoje. Amerikos kongreso rezoliucijos, Europos parlamento rezoliucijos, 100 kongresmanų ir senatorių laiškas Brežnevui, pareiškimai ir propaganda Belgrado ir Madrido konferencijose, Reagano pareiškimai ir nedviprasmiški pasisakymai bolševikų adresų, bei visos kitos padažnėjusios apraiškos yra, kad ir mažos, pro-vaistės mūsų kenčiančiam tautai.

Mes turime stengtis ir visa daryti, kad tos apraiškos tolydžio vis didėtų. Per tuos 40 metų daugamas gerai asmeniškai išvirtino. Beveik visų ekonominės sąlygos žymiai pagerėjo, bet... Lietuvos okupacija vis ta pati. Tokia pat žiauri, naikinti visą kas individualu ir lietuviška, klastojanti mūsų tautos istoriją ir ekonomiškai alinanti mūsų žmones.

Iki dabar mes esame liudininkai nenutrūkstamos kovos: partizaninis judėjimas, LK Bažnyčios Kronika leidžiama jau 12 metų, visa kita pagrindžio spauda, Kalantos susidėginimas, Kudirkos šuolis į laisvę, daugybė įkalintų už žmogaus teisių gynimą - vėliausieji jų kun. Svarinskas ir kun. Tomkevičius. Tai vis ženklai Lietuvoje negestancio pasipriešinimo, kovos už laisvę. Ir mes privalome jungtis į tą kovą, nes gyvename laisvame krašte. Tai yra ne tik mūsų privilegija, bet ir pareiga.

Manau, kad savo buvimą kaip egzilai geriausiai įprasimintume, jei įsisąmonintume, kad būtina visiems reikia -

1. Jausti pareigą ir dalyvauti visiems aktyviai lietuviškame gyvenime,
2. Remti ir organizuoti paramą lietuviškam darbui,
3. Nesierzelioti, bet jausti pagarbą vieni kitiems,
4. Nepamesti vilties ir tvirtai tikėti Lietuvos prisikėlimu.

Trumpai kiekvienu iš šių keturių punktų.

Pirmasis - jausti pareigą ir dalyvauti visiems aktyviai lie-

(Nukelta į 4 psl.)

LITUANIA Quiere ser LIBRE

OCEANO ATLANTICO
EUROPA
MAR NEGRO
AFRICA DEL NORTE
ASIA

RASGOS GENERALIOS:
Area: 65,200 Kilometros cuadrados
Temperatura media anual: 6° C
Población: 3.215.000 en 1939
2.917.000 en 1964
3.050.000 en 1967
Capital: Vilnius
Bandera: Tres franjas horizontales de igual ancho amarillo-verde-rojo
Idioma: Lituanio.

CRONOLOGIA
1251: Se consolida el Estado Lituanio.
1592-1650: Época de gran desastre. Las fronteras del Estado Lituanio van del Mar Báltico al Mar Negro.
1649-1795: Mancomunidad Polaco-Lituanio.
1795-1918: Lituanio bajo dominación rusa.
1918-1919: Lituanio bajo ocupación alemana.

1918: Restauración de la Independencia de Lituania. (febrero 16)
1940: La URSS invade militarmente a Lituania. (junio 15)
1940: Lituania es incorporada a la fuerza a la URSS. (agosto 3)
1941: Revuelta armada contra las fuerzas de ocupación de la URSS, y restauración del gobierno lituanio. (junio 23)
1941-1944: Lituania bajo ocupación alemana.
1944: La URSS vuelve a invadir a Lituania.
1944-1952: Guerra de guerrillas contra las fuerzas de ocupación de la URSS.

1952 a la fecha: Resistencia de varios tipos a las fuerzas de ocupación de la URSS. Todas ellas enfrentadas y reducidas por la fría, cruel, minuciosa y asesadora opresión de la fuerza militar, política y publicitaria de la URSS.

ACABO UN PAIS ENORME, Y MUY PODEROSO (LA URSS) PUEDE ANEXARSE IMPUNEMENTE A UN PAIS PEQUEÑO (LITUANIA). ¿PORQUE?

- El país poderoso, que tiene fuerzas militares infinitamente superiores a las del país pequeño (LITUANIA), lo ha invadido y ocupado?
- En el país pequeño sojuzgado (LITUANIA), existe una minoría muy pequeña de sus ciudadanos que se cree representante del pueblo lituanio y que se siente muy a gusto sirviéndole en forma incondicional a las doctrinas y mandatos del país poderoso invasor (URSS)?
- El país poderoso e invasor (la URSS), pregona y publicita a mas no poder que, bajo su gobierno la gente del país pequeño sojuzgado (LITUANIA), vive mejor que si viviera libre de su opresión y de sus doctrinas?
- Las fuerzas del país poderoso y opresor (la URSS), tratan permanentemente e implacablemente de exterminar, destruir, reducir y silenciar por todos los medios posibles los gritos, acciones y movimientos de las mayorías del pueblo del país pequeño sojuzgado (LITUANIA), que piden y reclaman paz, justicia y libertad?
- Los ciudadanos que en el resto del mundo conocen de la injusticia que se comete con el país pequeño sojuzgado (LITUANIA), no cuentan con los suficientes recursos (influencia, dinero, poder) que son necesarios hoy en día, para crear y mantener permanentemente viva la llama, la luz, de una opinión pública que conozca de la opresión, del dolor, del sufrimiento, de la injusticia, de la soledad en que se debate, en que languisce, el pueblo de la nación pequeña sojuzgada (LITUANIA)?

Por LITUANIA Clama por LIBERTAD

LA COMUNIDAD LITUANA DEL ESTADO ZULIA

Vasario 16 minėjime New Yorke. Iš kairės: ALT skyriaus pirm. inž. Algis Sperauskas Milda Sperauskienė, Rūta Dragunevičiūtė, William Vendice, Janina Simutienė, Christopher Peters, Regina Zymantaitė-Peters ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. L. Tamošaičio nuotr.

Inž. J. Jurskūno kalba...

(Atkelta iš 3 psl.)

tuviškame gyvenime. Kaž kodėl pas mus šaknyjasi lyg ir mada: jie pešasi - aš nepartinis, neutralus, todėl esu pasyvus. Ir lieku amžinu stebėtoju neištiedamas padedančios rankos nei Balfui, nei sporto ar jaunimo organizacijoms, nei lietuviškom parapijom.

Pamirštama, kad vyresniųjų platesnis isijungimas greičiau patrauktų ir jaunimo susidomėjimą. Paminėsiu vieną pavyzdį - Lietuvos vyčiai. Jie šiuo metu aktyviai yra apjunge apie 4,000 narių, jų tarpe daug ir jaunųjų. Bet tai daugumoje senosios išeivijos karta. Vertėtų pasekti jų pavyzdžiu.

Didesnis dalyvių skaičius lietuviškame judėjime pagelbėtų sudaryti ir politinę jėgą amerikietiška gyvenime - to mes ypatingai vis stokojame

Antrasis - remti ir organizuoti paramą lietuviškam darbui. 'Daug rankų didžią našą pakelia' - tai mūsų senelių išmintis. Iki šiol lietuviškai mokyklai ir sportuojančiam jaunimui parama teikiama labai nevisuotinai ir dažnai nepakankamai. O kad taip bent truputėlį pasikeistume ir visuotinai kiekvienas nuo savo aukso versio daugiau nušluostytume aukso dulkių - tikrai sudarytume mokykloms ir sportininkams palankesnę klimata augti ne tik skaičiais, bet ir supratimu - ir dar ilgai

skambėtų jaunimo tarpe lietuvių kalba! Kad dar padarytume stebuklą - per metus nusipirktume daugiau dar po vieną lietuvišką knygą ir užsiprenumeruotume dar lietuvišką laikraštį! Sakysite per daug - bet tai yra įmanoma! Ir nereikėtų spaudai retėti, arba net kai kuriems laikraščiams iš viso sustoti. Mūsų kultūrinis gyvenimas pajudėtų, atsirastų daugiau naujų talentų, atsirastų daugiau jaunimo dėmesio.

Trečiasis - nesierzelioti ... Kas be nuodėmės - meskit pirmas akmenį. Tai žodžiai iš Evangelijos. Griovimas kito autoriteto dažnai grįžta bumerangu atgal. To išmokyti, arba pripratinti tavięji pradeda nepasitikėti ir tavimi. Nenoriu tvirtinti, kad priešakyje esantieji visada ir visi yra nekalti avinėliai. Kritika reikalinga, bet niekinimo, nepozityvi kritika - nei kritikui, nei reikalui - naudos neneša.

Pikta, nepozityvi kritika daug tinkančių darbui atstumia. Dažnai ramstomasi teisybe. Bet nuoga teisybė savyje turi keršto, neapykantos ir nusivylimo - kad ir labai mažytės - sėklas. Tik teisybė sujungta su meile duoda bendram darbui daug nuširdumo ir didelį paskatinimą.

Ketvirtasis - nepamesti vilties ir tvirtai tikėti Lietuvos prisikėlimu.

Jau 40 metų tesėjo savo pareigą tremtiniai išeiviai po 1944 metų egzilio. Jau 40 metų tikint tautos prisikėlimu atliekama daug ir reikšmingų darbų. Todėl ir dabar - vertindami praeitį ir nepraradami vilties - visi turime tikėti, kad sugebėsime išsaugoti bent didžiąją dalį jaunosios kartos ateičiai. Tada laisvės kovos testinumas nenutrūks ir tikiu - sulauksime laisvės aušros!

Mums rašo

ACIŲ SKIRPSTUI

Nuoširdžiai dėkoju Jūsų bendradarbiui Skirpstui už taiklias pastabas 'veltui išmaniam' žurnalistui P. Leliui, už jo 'išvedžiojimus' apie 'taip lengvai išsprendžiamą' mūsų sostinės Vilniaus tautybių sudėtį, straipsnyje 'Atpažinkime Svetimas Dėmes', tilpusiame š.m. kovo 8 d. Dirvos laidoje.

Malonu, kad Jūsų bendradarbis naudojosi dr. Algirdo Budreckio redaguotu, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos išleistu veikalu 'Rytų Lietuva', tuo aukštai įvertindamas dr. Algirdo Budreckio darbą ir Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos pastangas redaguojant ir išleidžiant 'pirmą patikimą knygą' Rytų Lietuvos klausimais.

Nuoširdi padėka priklauso ir Jums, gerbiamas Redakto-

riau, kad Skirpsto pasisakymą patalpinote redakcinio straipsnio vietoje.

Vilniaus krašto lietuvių vardu

Jums dėkingas

Albertas Misiūnas

VKLS CV Pirmininkas

PATIKSLINIMAS

Dirvoje, kovo 8 d. straipsnyje 'ALTS Cicerio Skyriaus Sukaktis', korespondentas mini pavardes aukojusių didesnes sumas. Aš aukojau tik \$5.

S. Zemaitienė

(k)

Philadelphijos tautininkų veikla

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphijos skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko š.m. kovo 11 d. Lietuvių Namuose. Atidarė skyriaus pirm. Vytautas Matonis ir pakvietė susikaupimu pagerbti mirusius narius. Išklautas praeito susirinkimo protokolas ir pirmininko, išdėtininko bei kontrolės komisijos pranešimai. Skyriaus veikla buvo gyva ir turtinga, metus užbaigus su \$1,594.16 balansu.

Susirinkime dalyvavo viešnia iš New Yorko E. Cekienė, LNF pirmininkė. Ji buvo pakviesta tarti žodį iš savo kelionių bei susitikimų su tolimais lietuviais. E. Cekienė painformavo apie Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidžiamą Lietuvos diplomatinės Tarnybos istoriją, kurią rašo dr. Albertas Gerutis, Lietuvos Pasiautinybės Patarėjas Sveicarijoje.

Susirinkimas svarstė artėjančią ALTS-gos seimą Clevelande, buvo perskaitytas ALTS-gos valdybos bendraraštis, išrinkti atstovai į ALTS-gos seimą, nustatyta seimui auka ir vykstantiems į seimą pašalpos dydis, numatyti šių metų veiklos planai. Skyriaus valdyba ir kontrolės komisija vienbalsiu papojimu palikta ta pati: V. Matonis - pirm., J. Melnikienė, B. Impulėnienė, J. Kauli-

nienė, A. Dilba ir P. Didelis. Po susirinkimo vyko vaišės ir laisvas pabendravimas.

ZVILGSNIS Į LIETUVIŲ NAMUS

Kiekviename didesniame JAV mieste lietuviai turi pasistatę nuosavų kultūrinių namų, neskaitant jau turimų kultūriniam reikalams patalpų prie lietuviškų bažnyčių. Vienur tų namų reikšmė sumenko dėl gyventojų kaitos tuose rajonuose, o kitur - dėl stokos pasiaukojančių asmenų rūpintis tokių kultūros židinių išlaikymu.

Philadelphijos lietuvių kultūriniai namai, įkurti pirmųjų lietuvių imigrantų prieš 75 metus, reikalui esant yra atnaujinami ir jų visi įrengimai neatsilieka nuo moderniųjų naujų namų. Vieta lengvai pasiekiamą visomis primonėmis. Jie dideli, tvarkingi ir, nors jų išlaikymas kainuoja \$80,000 metams, reikalingą sumą lengvai sudaro su uždarbiu. Yra trys salės išnuomavimui vestuvėms, krikštynoms po \$125, o politiniams reikalams iki \$300. Kiekvieną sekmadienį duodami lietuviški pietūs iki 7 v.v. ir žmonių netrūksta. Jaunų ir vyresnių, lietuvių ir ne lietuvių. Nuo 4 val. p.p. iki 7 v.v., kiekvieną sekmadienio dieną būna šokiai su valgių ir gėrimų bufetais. Įėjimas tik 3 doleriai.

Vienoje salėje randasi didžiulė biblioteka, kurios atsakingas tvarkytojas yra išd. Jonas Stelmokas. Čia, po stiklu, įrengta tautodailės darbų nuolatinė paroda.

Tų namų išlaikymu ir visapusiška priežiūra rūpinasi išrinkta vadovybė, kurios valdybos pirmininku yra Vytautas Matonis ir Tarybos pirmininku Gediminas Surdėnas, nuoširdžiai talkinant visiems nariams.

Lietuvos gen. konsulato ir Vliko suruoštame Vasario 16-tos priėmimo New Yorke, R. Zymantaitė-Peters skaito Valstybės sekretoriaus sveikinimą. Iš kairės: Laima Jankauskaitė, Sigita Alksninytė, R. Zymantaitė-Peters, Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, Rasa Alksninytė, Nina Jankauskaitė.

L. Tamošaičio nuotr.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE
Gegužės 15 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS ➤ Gegužės 21 Rugsėjo 10
Liepos 10 Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietytiems
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

KŪRYBA IR MOKSLAS

KAD LIKTUM TU GYVA LIETUVIŲ OPEROS CHORO PLOKŠTELĖ

Stasys Santvaras

Vieno amžiaus laikotarpį lietuvių tautos dvasinė kultūra - jos Mokslas ir Menas - šoktelėjo į nuostabią aukštumą. Ypačiai stiprius pamatus tai pažangai supylė Nepriklausomybės metai. O kai ratai išibėgė - nebepajėgia jų sustabdyti nei priespauda, nei cenzorių aptemusi sąžinė, nei pavergėjo klastingai kėsiai. Be abejo, daugelis tą nuostabų vyksmą regim ir girdim.

Drauge su kitų menų šuoliais ir mūsų chorinio dainavimo kultūra pakilo iki pasigėrėtinų meninių aukštumų. Stai gal prieš dešimt metų Vilniaus vyrų balsų choras Varpas, vadovaujamas Krogerto, tarp tautinės chorų varžybose Italijoje, kuriose dalyvavo keliasdešimt chorų iš įvairių kraštų, laimėjo dvi pirmąsias premijas - vieną už lietuviškų dainų, o kitą už tarptautinio repertuaro dainavimą. Italų spauda, kiek prisimenu (jų chorai varžybose iškilo į antrą vietą), tada išsitarė: 'Italai dainuoja gerai, lietuviai dar geriau'. Ok. Lietuvoj džiaugsmas, kurį turėjo sukelti Varpo laimėjimai, buvo regimai prigiesinti - tenykštėj spaudoj apie chorų varžybas Italijoje pasirodė tik vienas kitas blankus reportažiukas. Džiaugsmo bangų tie laimėjimai nesukėlė ir lietuvių išeivių tarpe - kaž kaip tą įvykį vėjai pranešė pro mūsų ausis, akis ir širdis.

Chorinio dainavimo kultūrą ugdyti išeivijoje - sunkios, painios ir net liūdnos pastangos, nes lietuvių jaunimas, merginos ir vyrai, nors ir gerus balsus turi, ir įgimto muzikalumo nestokoja, į chorų gretas nesijungia. Matyt, jiems pakanka džazinio riksmo kurio dabar pilna mūsų aplinkumos erdvė. Tokio abejingumo vaisiai nesunkiai matomi: lietuvių išeivių chorai retėja,

vargsta ir nyksta. Jei vienoj ar kitoj vietoj jie dar laikosi, tai minimą negalią įveikia tik ryžtingi ir talentingi chorų vadovai, sugebą dainininkus aplink save suburti, kartais ir vieną kitą jauną balsą prisivilioti. Galimas daiktas, tas pasyvumas yra laikinas, gal noras dainuoti pabus mūsų jaunimo dvasioje, o tada ir išeivija galės reikšmingiau įsijungti į chorinio dainavimo kultūros ugdymą.

Aukštą chorinio dainavimo lygį, darnumą ir skambesį yra pasiekęs Cikagos Lietuvių Operos choras. Tik vieną tokią chorą Amerikoje ir turim (lietuviškai gražiai dainuoja ir dar keletas chorų, bet ne apie juos čia kalbama). Lietuvių Operos choro dainininkų balsai išlyginti, visų - sopranų, altų, tenorų ir bosų - tembrai ryškūs ir gražūs, balsų pajėgumas išpūdingas. Choras, kaip žinom, įveikia ir labai sudėtingas operinių chorų partijas.

Savaime suprantama, tokie sambūriai neatsiranda be įtempto ir ilgų valandų darbo. Čia daug nuopelnų turi ir mūsų pagarbos nusipelnę chormeisteriai Alfonsas Gečas, p. Stephens, Em. Sakadolskienė, dirigentai Al. Kučiūnas, prof. Vyt. Marijošius ir Alvydas Vasaitis (turės nuopelnų ir naujasis Operos dirigentas Arūnas Kaminskas), o taip pat visos Operos choro moterys ir visi vyrai.

'Kad liktum tu gyva' - tokiu vardu Lietuvių Operos choras pernai išleido patefono plokštelę. Plokštelėje - tik lietuvių kompozitorių kūriniai: Vinco Kudirkos Lietuvos himnas, St. Simkaus 'Lietuviais esame mes gimę' (žodžiai dr. Sauerweino - Girėno), V. Jakubėno 'De Profundis' (žodžiai Bern. Brazdžionio), J. Karnavičiaus 'Už jūrelių' (chorinė ištrauka iš op. Radvila Perkūnas, žo-

Lietuvių Operos moterų choras su savo chormeistere Emilija Sakadolskiene, pirmos eilės centre.
A. Plenio nuotr.

džiai B. Sruogos), J. Karoso liaudies daina 'Augo kieme klevelis', Jul. Gaidelio 'Už jūrų, už kalnų' (choras iš op. Danos, žodžiai St. Santvaro), J. Karnavičiaus Arija, choras ir Raudotojų choras (chorai iš op. Gražinos, žodžiai K. Inčičiūros), Br. Budriūno 'Ant marių', žodžiai St. Santvaro, iš jų ir plokštelės vardas 'Kad liktum tu gyva' ir St. Simkaus 'Saulė motina pakilo' (chorinė ištrauka iš op. Pagirėnai, žodžiai St. Santvaro). Plokštelės solistai - Rūta Pakštaitė ir Jonas Vaznelis.

Minėtus choras plokštelės įrašui parengė dirigentas Alv. Vasaitis, chormeisteriai Alf. Gečas ir Em. Sakadolskienė. Visi kūriniai atliekami su simfoninio orkestro palyda, tad kai kurioms kompozicijoms teko parūpinti orkestracijas. VI. Jakubėnas dar 1965 m. suorkestravo V. Kudirkos Lietuvos himną, Arūnas Kaminskas specialiai šiai plokštei suorkestravo St. Simkaus patriotinę dainą 'Lietuviais esame mes gimę' ir moterų chorą 'Už jūrelių' iš J. Karnavičiaus op. Radvila Perkūnas, komp. Jer. Kačinskas parašė orkestraciją

St. Simkaus Pagirėnų chorui 'Saulė motina pakilo'.

Paminėti darbai rodo, kad Cikagos Lietuvių Operos valdyba choro pasirodymą plokštelėje ruošė su rimtimi, rūpesčiu ir atsидėjimu. Beje, prie plokštelės atskiru leidiniu yra pridėti dainuojamų kūrinių tekstai; tekstus redagavo Vyt. Radžius, o jų vertimus į anglų kalbą darė Nijolė Gražulis Spalvingo ir išpūdingo plokštelės aplanko dailininkė - Ada Sutkus.

Plokštelėn įrašytų chorų atranka įdomi ir vertinga. Ir gerai apmąstyta - čia turi progų atskirai pasireikšti moterų, vyrų ir mišrūs chorai. Lietuvos himnas ir 'Lietuviais esame mes gimę' - parankūs dalykai lietuviškom radijo valandom, o taip pat ir patriotinio pobūdžio renginiams. Visi kiti veikalai - lietuviškos muzikos reprezentacija platesnėse apylinkėse.

Zinoma, čia gali kilti toks klausimas: kodėl Lietuvių Operos choras savo plokštelę apribojo tik lietuviška muzika? Juk jis, jau tiek operų dainavęs scenoje, turi paruošęs puikių chorų, pvz. kad ir tą didingai skambančią prologo maldą iš Ponchiellio op. I. Liutani. Tačiau tokie ir panašūs dalykai netilptų ir dvi plokšteles! Aišku, būtų paguoda tokius Lietuvių Operos choro įdainavimus turėti, bet čia susiduriame su realybe, kurioje pinigai turi itin galingą balsą, vadinasi, yra prarajų, kurios žmogaus žygį kartais net ir labai apsunkina.

Stai dar neseniai Operos valdybos pirm. Vytautas Radžius pratarė, kad Opera, jeigu ji norėtų atgauti padarytas išlaidas, čia apkaltiną plokštelę turėtų pardavinėti po 36 dolerius! Taip, plokštelė leidimas su simfoninio orkestro palyda - nepigūs malonumai. Tai ir yra toji sunkiai perkopiama praraja... Be to, sveitimų operų įrašus, padarytus žinomų operos teatrų, Amerikoje nesunku gauti. Tad pasiryžimas išleisti tik lietuvių muzikos plokštelę yra ir pagirtinas, ir prasmingas. Gan mi-

noriškai šiuo atveju prabyla štai kas: kai kaktomis į tokias savo galimybes ir sąlygas atsi-trenkiam, neišvengiamai kitom spalvom apsilies ir mūsų norai, ir pageidavimai, ir kriterijai.

Muzikinių kūrinių interpretacija, nors apytikris jų minties atskleidimas, yra atskirų talentų ir sugebėjimų erdvė. Tas pats muzikos veikalas, kito dirigento diriguojamas, prakalba dar negirdėtais niuansais ir lyg nauja kūrinio dinamika. Tik dėl to dirigento lazdelė, kurioj virpa diriguojančio išmonė, nuovoka, jausmai ir siela, mūsų dienom yra tokia reikšminga. Kompozitoriai natų lapuose susmaigsto tik veikalo atlikimo gaires, o dirigentai savo jėgom, kiekvienas vis daugiau ar mažiau savaimingai, iš tų lapų atkasa muzikos kūrinio mintį ir grožį.

Cikagos Lietuvių Operos dirigentas ir meno vadovas Alv. Vasaitis, to sambūrio gretose dirbęs 21 metus, paruošęs ir scenon iškėles keletą operinių veikalų, Lietuvių Operoj išaugo ir kaip dirigentas (labai gaila, kad ir ji gyvenimo sąlygos privertė iš pamėgto darbo trauktis). Tai jauna, stipri ir kūrybinga mūsų muzikinio gyvenimo asmenybė. Alv. Vasaitis, kaip operos dirigentas, pasireiškė savaimingom ir ryškiom muzikos meno interpretacijom. Ta jo muzikinė kultūra, ta jo savaiminga muzikos interpretavimo mintis skamba ir Lietuvių Operos choro plokštelėj 'Kad liktum tu gyva'.

Lietuvos himną Alv. Vasaitis veda lėtokais tempais. Ir nuostabu - Himnui tie lėtoki tempai teikia tyro iškilmingumo, klausytojo širdy jie įžiebja šilimos virpėjimą. Zinoma, tai individuali Alv. Vasaičio Himno interpretacija, bet ji anaipol nepeiktina. Himninio pobūdžio dainoj 'Lietuviais esame mes gimę' aidi komp. St. Simkaus jaunystė. Alv. Vasaitis jaunatvinį dainos pobūdį pajuto, jo vadovaujamam chore skamba ir pasitikėjimas tariamu žodžiu, ir

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvių Operos vyrų choras su chormeisteriu Alfonsu Geču viduryje. Be dainavimo mišriame chore, vyrai dar į plokštelę 'Kad liktum Tu gyva' įdainavo ir Budriūno 'Ant marių' ir Karoso 'Augo kieme klevelis'.
A. Plenio nuotr.

Dalinis vaizdas iš rekordavimo į plokštelę 'Kad liktum Tu gyva' studijos patalpose. Prie pulsto dirigentas Alvydas Vasaitis, simfoninis orkestras ir už jų - Operos choras, įdainavęs lietuvių kompozitorių kūrinius.

KAD LIKTUM TU GYVA...

(Atkelta iš 5 psl.)

švytinti melodijos jėga, ir dinaminė dainos slinktis. Aplamai - visi kūriniai, Alv. Vasaičio minimon plokštelėn įdiriguoti, gyvai atskleidžia muzikos kūrėjų mintis, skamba gražiai ir darniai, neabejotinai siekiasi į choro dainavimo aukštumas.

VI. Jakubėno 'De Profundis' - mūsų naujosios muzikos stambus veikalas, įdomus, išpūdingas, išliekantis veikalas. Jis pasižymi plačiu kūrybiniu užmoju, savaiminga forma, harmonija ir ritmika, tiršta orkestracija, mistiniu tekstų skambėjimu. Turime nors šyp telti Lietuvių Operos chorui, kad jis mums tą veikalą įdainavo į savo plokštelę.

Gražiais balsais, grynai intonacijom, spalvingai ir niuansuotai Operos choro moterys dainuoja J. Karnavičiaus 'Už Jūrelių', Jul. Gaidelio 'Už jūrų, už kalnų', stambia raudos dalį turi Gražinos Raudotojų chore. Pirmojo moterų choro dainoj, kaž kur toli, suskamba dailus lyrinis Rūtos Pakštaitės balsas. Moterų muzikalus ir jautrus dainavimas tikrai pajvairina ir praturtina Lietuvių Operos choro plokštelės turinį.

Operos choro vyrai atskirai dainuoja taip pat dvi dainas - J. Karoso 'Augo kieme klevelis' (sudėtinga išplėtos formos liaudies daina) ir Br. Budriū-

no 'Ant marių'. J. Karoso dainą dainuoja ir Vilniaus Varpo vyrai, tad išeiviam buvo su kuo palenktyniauti. Miela tarsi, kad Operos vyrų choras dainą 'Augo kieme klevelis' dainuoja išlygintu ir darniu balsų skambėjimu. Br. Budriūno dainoj 'Ant marių', taip pat vienu vyrų išpūdingai dainuojamoj, atskamba kovų dėl laisvės dramatiškumas ir heroika.

Kiekvienam, kas mėgsta solinį dainavimą ir boso balsą, plokštelėje bus miela išgirsti op. solistą Joną Vaznelį. Čia jis su chorą pasirodo J. Karnavičiaus Gražinos maldoj, prašančioj dievaičio Kovo paramos kautynėse su kryžiuočiais. J. Vaznelio dainavimo lobiai tebėra tie patys - taurus ir gražus balso tembras, jautri ir išdailinta kantilena, ryškus frazavimas, aiški ir tikrai puiki žodžių tartis (tokią gražią lietuvių kalbos tartį anuomet turėjo tik velionis Ant. Kučingis). Ir ši J. Karnavičiaus malda prieš mūsų su aršiu priešu, ir raudotojų choras - turbūt yra patys savaimingiausi ir gražiausi op. Gražinos muzikos puslapiai.

Plokštelinis koncertas baigiamas St. Simkaus kantatinio pobūdžio chorine daina (ištrauka iš Pagirėnų I-jo veikų.) 'Saulė motina pakilo'. Opera Pagirėnai - komp. St. Simkaus kūrybinio genijaus gulbės gies

mė. Ir ta jo daina apie saulę motiną, iš tikro - rugiapjūtės talkininkų choras, atskleidžia mums velionio kompozitoriaus dvasinę kaitrą, jo kūrybinį išradingumą ir galingumą. Nelaimė, kad mūsų tautos kūrybiniai lobiai vis dar neturi namų, kuriems negrasintų laiko atnešami pavojai. Ir St. Simkaus Pagirėnų partitūra, jo paties itin subtiliai ir spalvingai orkestruota, liko karų ir okupacijų nežinioj. Bet ir komp. Jer. Kačinsko orkestracijoj 'Saulė motina pakilo' skamba pakiliai ir didingai.

Lietuvių Operos choro plokštelė 'Kad liktum tu gyva' - turėtų būti maloni viešnia, brangi dovana kiekvienam muzikos meno ir choro dainavimo mylėtojui. Čia Ta ar Tas išgirs tokių dainų, kurios ir jų širdyse pradės dainuoti. Plokštelės įrašo technika, jos garso tvarkymai, be abejo, galėjo būti tobulesni, bet visa tai, ką girdime, nėra prasta kokybė.

Dvasinio stiprumo, ištvermės, dainavimo džiaugsmo Lietuvių Operos choro dainininkėm ir dainininkam, o taip pat ir jų vadam! Muzikos meno grožis, kuriam tarnaujat, tegu būna Jūsų visų palaima! ...

LABORERS BURNERS, SORTERS, SHEAR OPERATORS FOR SCRAP METAL YARD IN NORTH EAST OVER 21 AND HARD WORKER APPLY IN PERSON.
THALHEIMER BROS. INC.
5530 WHITAKER AVE.
PHILADELPHIA, PA. 19134
(9-12)

'JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANŲ ATSIMINIMAMS' PASIRODŽIUS

Vietinės istorijos aprašymas gali būti svarbus įnašas į istoriografiją dėl dviejų priežasčių: vietos istorija atneša gilesnį supratimą apie pačią vietovę ir jos gyventojų veiklą ir taipgi padeda geriau suprasti įvykius didesnėje plotmėje. Paimkime anuometinės Joniškėlio apskrities įvykių 1918-1919 m. laikotarpį aprašymą. Tokia studija ar studijos leidžia mums geriau suprasti Lietuvos valstybės atkūrimo procesą. Analizuojant mikrokozma geriau suprantame ir makrokozma.

1983 m. pabaigoje pasirodė atsargos majoro Petro Gudelio veikalas apie Joniškėlio apskrities partizanus. Tai bus autoriaus trečia, ir stambiausia, knyga šia tema. 1975 m. pasirodė jo 'Joniškėlio apskrities partizanai' I-ma dalis. Po keturių metų išėjo antroji dalis. O dabar M. Morkūno spaustuve Chicagoje išleido 373 puslapių rinkinį, kurį sudarė Petras Gudelis iš straipsnių, atspausdintų 'Karo archyve', 'Karyje', 'Trimite', bei pavienių veikėjų atsiminimuose.

Rinkinio trys pagrindiniai straipsniai yra Joniškėlio apskrities partizanų organizatoriaus dr. Jono Navako studija 'Lietuvai besikeliant' ir mjr. Petro Gudelio 'Lietuvos vasaros rytuose 1919 m.', bei 'Visuomenės kova su bolševikais'. Šios studijos nušviečia lietuvių pastangas vietoje suorganizuoti pasipriešinimą bolševikų antplūdžiui, sutelkti ginkluotos jėgos būrelius ir juos suderinti kovoje prieš bolševikus. Pateikta įdomių smulkmenų apie apskrities organizavimąsi užfrontėje.

Rinkinio antroji dalis aptaria smulkiai savivaldybių centro organų veiklą. Tai yra Gudelio 5 straipsnių serija, kuri originaliai pasirodė 'Trimite'. Trečiojoje dalyje yra 20 straipsnių apie apskrities partizanų būrių veikimą Klovainiuose, Linkuvoje, Vaškuose, Pašvintyje, Pasvalyje, Krinčine, Saločiuose, Pakuršėje, Zeimelyje, Vabalninke ir Kriukuose. Čia daugiausia pačių būrių vadų - J. Lingės, P. Račio, B. Pagurecko, J. Bartasevičiaus, I. Simkevičiaus, D. Trimako ir V. Umbraso atsiminimai.

Ketvirta dalis paskirta iš partizanų sudaryto 9-to pėstininkų pulko žygių aptarimui. Taipgi yra straipsniai apie pietų rytų Lietuvos partizanų kovas ir žygius prieš bermontininkus. Seka dokumentų priedai, kuriuose yra straipsniuose minimų dokumentų pilni tekstai.

Petro Gudelio rinkinys yra rimtas ir kruopštus veikalas, kuris atneša vietinio pobūdžio žvilgsnį į Lietuvos nepriklausomybės kovų istoriją. Be vietos patriotų veiklos apskrityse ir valsčiuose, be jų pasiaukojimo ir pačių iniciatyvos, vargu ar Lietuvos valdžia Kaune būtų išsilaikiusi tais lemtiniais 1919 metais. Petro Gudelio veikalas yra paminklas užmirštiems Rytų Aukštaitijos didvyriams. 'Joniškėlio Apskrities Partizanų Atsiminimus' galima įsigyti už 10 dol. Mūsų Sparnų administracijoje: 5718 So. Richmond Ave., Chicago, IL 60629

Algirdas Budreckis

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

To work and live in a small congenial community and new modern 92 bed Regional Hospital. Must have current Oklahoma License. Hospital provides good pay, benefits, retirement. Great working conditions. Apply call or send resume: To ADMINISTRATOR CUSHING REGIONAL HOSPITAL
P. O. BOX 1409
1027 E. CHERRY ST.
CUSHING, OKLAHOMA 74023
(7-16)

WANTED REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

FOR SMALL NORTHEASTERN CALIFORNIA COMMUNITY AND A 59 BED CONVALESCENT FACILITY. Salary negotiable
WRITE TO BOB KING ADMINISTRATOR
BOX 997
ALTURAS, CALIFORNIA 96101
CALL COLLECT 916-233-3416
(9-18)

OWNER/OPERATORS —

RINGLE EXPRESS NEEDS OPERATORS WITH TANDEM AXLE TRACTORS. COMPANY PAID HEALTH INSURANCE, PENSION & OTHER EXTRAS.

1-800-447-6770. (9-14)

Owner Operators

Fleet Operator

Sewell Motor Express Inc. Gen. Commodities Carrier needs owner operators with slats, vans & reefers for 48 state operation. Trip advances, terminal pay, permits furnished for long term lease. Charleston 304-735-0078 or 1-800-247-0987

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1984 m.

1 savaitės kelionės (2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 1 Maskvoje)

	Chicago	NYC/Bostonas
Birželio 10; Birželio 17; Liepos 22; Rugpjūčio 19	\$1530.00	\$1360.00
Rugsėjo 23 ir Spalio 07	\$1310.00	\$1140.00

2 savaitės kelionės

2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 5 Rygoje, 1 Maskvoje:

Gegužės 13	\$1485.00	\$1315.00
Liepos 09	\$1800.00	\$1600.00
Rugsėjo 17	\$1527.00	\$1335.00

2 naktys Maskva, 5 Vilnius, 1 Maskva, 6 Roma:

Rugpjūčio 5	\$2050.00	\$1880.00
-------------	-----------	-----------

Registracija, informacija ir brošiūros:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, IL 60643

tel. (312) 238-9787

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Šv. Kazimiero iškilmės Romoje

(2)

Ingrida Bublienė

Po įspūdingos savaitės Romoje, kovo 4 d. visi ruošėmės pagrindinėm iškilmėm Sv. Petro bazilikoje, kur turėjo įvykti Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį minint, paties Sv. Tėvo celebruojamos mišios.

Bazilikoje lietuviams buvo skirta speciali vieta prie popiežiaus altoriaus, o organizacijų vadovai sėdėjo garbės svečiam skirtose vietose. Mišiose taip pat dalyvavo Vatikane akredituotas diplomatinis korpusas. Dvasiškių eilėse buvo 17 kardinolų ir 35 vyskupai. Apie 70 asmenų gavo leidimus priimti komunią iš Sv. Tėvo. Milžiniška Sv. Petro bazilika buvo pilnai pripildyta, o aikštėje taip pat marguliavo tūkstančiai maldininkų.

Sventės proga Vatikanas buvo išleides specialų mišiolėlį, kuris iliustruotas spalvotais lietuviškais vaizdais. Leidinyje italų ir lietuvių kalba aprašytas šv. Kazimiero gyvenimas.

Vargonų garsams pasigirdus, gal net pirmą kartą bazilikoje garsiai nuskambėjo mūsų giesmė 'Pulkim ant kelių'.

Sv. Tėvas, lydinas 12 Europos kraštų vyskupų, išreiškiančių solidarumą Lietuvos kenčiančiai bažnyčiai, artėjo prie pagrindinio altoriaus. Lietuvos vyskopus atstovavo vysk. V. Brizgys. Altorius skendėjo gėlėse, kurių spalvinga eilė supo taip pat ir plačią bazilikos dalį. Mišių metu giedojo Sikstinos koplyčios choras ir 'Grandinėlės' jaunimas, vadovaujamas muz. Ritos Klirienės. Kartu su jais giedojo ir visi ten dalyvavusieji lietuviai. Sv. Mišios buvo atnašaujamos lotynų kalba, o skaitymai - lietuvių ir italų. Lietuvių kalba skaitė Vytautas Volertas, italų - Kazys Lozoraitis. Tikinčiųjų maldos buvo kalbamos įvairiomis kalbomis. Lietuvių kalba skaitė P. Kakanavičius iš Toronto. Pamokslą Sv. Tėvas pasakė italų kalboje. Pagrindinę pamokslą mintį jis skyrė šv. Kazimierui, kartu pareikšdamas savo solidarumą su Lietuvos vyskupais, kurie Romoje pradėjo iškilmingą jubiliejinį minėjimą savo dangiškoje Globėjo garbei. Taip pat jautriai iškėlė šventojo šviesų tikėjimą ir jo atsidavimą maldai, ypač rodydamas daug meilės ir jautrumo to meto vargstantiems. Savo

pamokslė dažnai Sv. Tėvas pa brėžė, jog tai lietuvių tautos šventasis, kuris yra tikra dangaus dovana kenčiančiai Lietuvai.

Mišių aukas iš lietuvių nešė šešios poros. Jaunimą atstovavo Grandinėlės šokėjai - Rūta Staniškytė ir Edas Bliūmentalis, Skautiją - vyr. skautininkas Vytautas Vidugiris, Lietuvių Bendruomenę - Ingrida Bublienė, ateitininkus - Arūnas Pemkus, Kanados lietuvių - Jonas Butrimas, Europos lietuvių - J. Grinienė,

pavergtą Lietuvą.

Iškilingų mišių metu buvo giedamos 4 lietuviškos giesmės. Giedojimui trimitu pritarė Ilona Kuprevičiūtė. Vėliau Sv. Tėvas dar prabilo į mus lietuviškai ir baigė savo žodį giesme 'Marija, Marija'.

Užbaigus šv. Mišias ir visiems tebegiedant Marija, Marija, Sv. Tėvas laimino visus eidamas. Tokioj jaudinančioj atmosferoj baigėsi šios iškilmingos mišios, palikdamos visiems neišdildomus įspūdžius.

Popiežius Jonas Paulius II atnašauja šv. Mišias

tas arkivysk. P. Marcinkus, kuris nepagailėjo gražių žodžių mūsų jaunimui.

Didžiausias nuopelnas programos paruošime tenka Grandinėlės vadovams Liudui ir Aleksandrai Sagiams, kurie savo nenuilstamam darbu ir pasišventimui lietuviškąjį folklorą išvedė į pasaulį tokiam reprezentaciniame lygyje.

Banketo metu buvo labai maloni proga pažinti kun. V. Kazlausko svečią italą Mario Negrotti, Cremona teatro vadovą, kuris ką tik prieš porą savačių buvo pastatęs I Lituani operą. Jis labai domėjosi Chicagos lietuvių I Lituani operos pastatymu ir prašė atsiųsti jam šios operos juostelę. Daromos pastangos, kad ši opera būtų pastatyta Vatikano teatre.

Teko ilgiau pasikalbėti su prel. Audriu Bačkiu bei prel. L. Tulaba, kurie buvo nepaprastai patenkinti visom iškilmėm ir mūsų atvežta programa.

Sekantį rytą, pilni gražiausių įspūdžių, autobusu važiuojome į aerodromą. Netrukus atsiskyrėme su Italijos žeme ir žydrioj erdvėj dar vis gyvenome čia praleistos savaitės įspūdžiais.

Grandinėlė šoka Sv. Petro aikštėje

seselių kongregacijas - seselė Rūta ir seselė Josefa, ir Europos jaunimą - Daina Lozoraitytė. Aukos buvo iš mūsų tautos buitės: gintarinis rožinis, gėlės, lietuviškos juostos, meniškai apdirbtas gintaro gabalas, liet. koplytėlė, Aušros vartų medžio raižinys ir LKB kronikos. Aukų nešėjus paskyrė Amerikos ir Romos Sv. Kazimiero minėjimo komitetai bendru sutarimu.

Gal pats jautriausias momentas buvo tada, kai aukų nešėjai taip artimai susitiko su Sv. Tėvu ir savais žodžiais galėjo tiesiog į jį prabilti, čia pat gaudami ir jo nuoširdų atsakymą. Pagrindinis šio momento prašymas, žinoma, buvo malda pavergtai tėvynei. Tą labai nuoširdžiai Sv. Tėvas pažadėjo išpildyti, kiekvieną kartą savo maldose prisiminti

12 val. Sv. Tėvas kalbėjo iš savo būstinės lango į didžiulę maldininkų minią, kuri užpildė visą Sv. Petro bazilikos aikštę. Baigdamas savo kalbą jis dar kartą prisiminė lietuvių ir juos nuoširdžiai vėl pasveikino. Po popiežiaus kalbos Grandinėlė užėmė aikštėje vietą ir grakščiai pašoko keletą šokių. Pro savo būstinės langą šokius stebėjo ir Sv. Tėvas. Nors ypatingų sąlygų tokiam Grandinėlės pasirodymui čia ir nebuvo, tačiau ši susiklausiusi ir puikiai paruošta koncertinė grupė prisitaikė prie esamų sąlygų ir savo grakščiais šokiais žavėjo tūkstančius dalyvių aikštėje.

Iškilingos mišios buvo taip pat transliuojamos per italų televiziją su atitinkamais paaiškinimais. Sekančią dieną italų ir Europos spauda taip pat plačiau paminėjo šį įvykį. Mišių eigą video juostoje užfiksavo V. Dautas ir D. Kežienė. Iškilmės buvo taip pat transliuojamos ir į Lietuvą per Vatikano radiją.

Vakare Sheraton viešbutyje vyko lietuviams ir kviestiems svečiams banketas. Į puošnią viešbučio salę susirinko virš 800 svečių. Jų tarpe keliolika kardinolų, vyskupų, italų pareigūnų ir lietuvių iš įvairių laisvojo pasaulio kraštų. Banketą atidarė Sv. Kazimiero minėjimo Amerikos komiteto pirm. V. Volertas. Tolimesnę programą vedė Lietuvos atstovas prie Sv. Sosto, Stasys Lozoraitis jr. Grandinėlė savo šokiais puošė spalvingą banketą ir stebino svečius taip išskirtinai perteiktais mūsų liau-

dies šokiais ir muzika. Lietuviškasis liaudies menas buvo tikra šio banketo atrakcija ir pirmą kartą su juo susidūrė buvo tikrai sužavėti. Tarp šokių Mirga Bankaitytė atliko keletą kompozicijų kanklėmis. Puikia programa buvo sužavė-

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO
REIKALAIS GERĄ IR SAŽINGĄ
PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į

ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINU POPIERIUS. ATLIEKU
STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. ĮDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU
EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2487

Aukų nešėjai šv. Mišių metu

LOS ANGELES LIETUVIŲ ORGANIZACINĖ VEIKLA

Kalendorius rodo pavasari ir losangeliskės organizacijos subruzdą šaukti metinius susirinkimus, daryti apyskaitas, pasitarti dėl ateinančių metų veiklos ir išsirinkti - arba perrinkti valdybas, kurios tuos užsibrėžtus ir aptartus planus įvykdytų.

Pats pirmasis vasario 5 d. Tautinių Namų salėje susirinko Amerikos Liet. Piliečių Klubas, kuriam mūsų kolonijoje priklauso nemažai ir pokario ateivių. Buvo išrinkta valdyba - pirm. J. Kiškis, vicepirm. V. Simoliūnas, sekretorės J. Gustienė ir S. Zukauskienė, išd. J. Gemintas. Rev. komisija - P. Dovydaitis, J. Avižienis ir V. Sirutis.

Vasario 12 d. parapijos patalpose susirinkimą turėjo Ramovėnai, kurių nauja valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiais: pirm. Vladas Simoliūnas, vicepirm. Antanas Audronis, sekr. Juozas Bričkus išd. Jonas Venckus, narys Vladas Gylis.

Vasario 26 d. Tautiniuose Namuose įvyko Kredito Kooperatyvo metinis susirinkimas kuriame dalyviams buvo pranešta, kad šiuo metu Kooperatyvas turi 500 narių ir pereinamųjų metų bėgyje buvo peržengta vieno milijono dolerių įnašų riba. Išrinkta nauja valdyba, sekančių sąstatu: pirm. Ramūnas Bužėnas, vicepirm. Aleksas Kiršonis ir Ignas Medziukas, sekr. Manfredas Prišmantas ir narys Algirdas Brzinskas.

Tuo pačiu metu Sv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje savo metinį susirinkimą turėjo Radijo Klubo nariai. Čia taip pat buvo pasidžiaugta, kad Radijo Valandėlės kasoje esama virš \$30,000. Radijo pusvalandžius kiekvieną

šeštadienį pasikeisdami tvarko keli pranešėjai - programų redaktoriai. Kiekvienas, turėdamas savitą stilių ir nevienodas pažiūras, turi ir savų pasekėjų bei kritikų. Bet dauguma narių pasirodė patenkinti tiek Radijo Valandėlės vadovybe, tiek programų apimtimi. Slaptu balsavimu rinkta valdyba pareigomis pasiskirstė: pirmininkė, kaip ir pernai, Rūta Kleva Vidžiūnienė, vicepirmininkai Vladas Gylis ir Vladas Simoliūnas, išd. Juozas Dzenkaitis, sekr. Juozas Gedmintas valdybos narės Stasė Pautenienė ir Angelė Nelsienė. Programų redaktoriai: R.K. Vidžiūnienė, S. Pautenienė, A. Nelsienė ir Vl. Bakūnas. Protarpiais bus kviečiami jaunimo atstovai ar šiaip paskiri asmenys paruošti vieną-kitą specialią programą. Programų koordinatorius ir vienas iš garso technikų - Henrikas Bajalis. Kitas garso technikas - Vladas Gylis.

Ta pačią popietę bavarų salėje vyko Kalifornijos respublikonų 'Heritage group' banketas, kurio metu Liucija Mažeikienė, lietuvių respublikonų pirmininkė, buvo pagerbta kaip daugiausia nusipelnusi moteris - 'Woman of the Year'. Be labai aktyvaus įsijungimo į respublikonų veiklą, L. Mažeikienė priklauso kelioms lietuvišioms organizacijoms ir eilę metų dirba ALT S-gos L.A. skyriaus valdyboje, šiuo metu eidama vicepirmininkės pareigas. Sveikiname Liuciją Mažeikienę, gavusią dar vieną užtarnautą atžymėjimą!

Kovo 4 d., atšventus parapijoje šv. Kazimierą, Tautinių Namų viršutinė salė prisirinko pilnutėlė Tautinių Namų narių į savo metinį susirinkimą. Pagal įstatus, kiekvienais

metais, rotaciniu būdu, išrenkama dalis TN Direktorių Kabineto narių. Siemet terminas baigėsi Broniui Dūdai, Ramūnui Bužėnui ir Aloyzui Pečiuliui. Jo, o taip pat ir Revizijos Komisija, buvo beveik vienbalsiai perrinkti sekančiai kadencijai. Taigi, TN Direktorių Kabineto sąstatas sekančioms metams yra šis: pirm. Jonas Petronis, sekr. Bronius Dūda, išd. Vincas Juodvalkis ir vicepirmininkai Ramūnas Būžėnas ir Alyzas Pečiulis. Revizijos komisija - inž. Antanas Mažeika, Jonas Mockus ir Vladas Gylis.

Pereitame susirinkime buvo pasiūlyta istatų paragrafo pakeitimas, kad TN susilikvidavimo atveju turtą neišdalinti nariams, bet perleisti Tautos Fondui. Padavus balsavimui, 67 nariai pasisakė už, 17 prieš ir 2 susilaikė.

Pernai buvo pasiūlyta paruošti ir salėje iškabinti visų TN narių sąrašą. Nariai skaitosi visi tie, kurie yra TN namams paaugoję nemažiau kaip 100 dolerių. Mandatų Komisijai - Kazys Januta, Juozas Dzenkaitis ir Rūta Sakienė - skaitant balsus, pirm. J. Petronis pristatė publikai aukštinę lentą, kurioje išvardinti TN įkūrėjai ir visi nariai, sugrupuoti pagal metus, kada jie (su savo šimtaine ar daugiau) įstojo į Tautinių Namų narius. Ateityje ruošiamasi sudaryti kitą žymenį, kur bus suminėti visi tie pirmūnai, kurie į Tautinių Namų steigimą įdėjo daugiausia sunkaus darbo ir didžiausias sumas pinigų.

Po susirinkimo visi buvo pavaišinti Julijos Petronienės pagamintais užkandžiais, kava ir gaiviais gėrimais.

R. Sakienė

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

KAZIUKOMUGE

Kovo 11 d. nuvykus į Kultūros centre vykstančią Kaziuko Muge, vos begalėjome susirasti vietą automobiliui pasistatyti. Žmonių privažiavo daug ir visa aikštė buvo pristatyta automobilių. Salėje - žmonių kaip bičių avilyje! Skautai ir skautės Kaziuko mugei buvo gerai pasiruošę. Turtingoje virtuvėje buvo galima gauti įvairių valgių. Didelį pasisekimą turėjo scenoje įrengta svetainė, kurioj visą laiką buvo daug žmonių ir į ją pakliūti buvo ne taip jau lengva. Apkrauti buvo saldumynų stalai, neatsiliko ir įvairiausių rankų dirbinių pristatymai.

Turtingas dovanų stalas tirtpe ištirpo. Kas nelaimėjo dovanų šiame stale, savo laimę bandė kituose laimėjimuose, kurių buvo net keletas. Viena salės gale buvo įvairių lošimų karalystė. Visko jie turėjo prisirengę!

Atvažiuavę į Kaziuko Muge, mažai kas grįžo namo tuščiomis rankomis. Visi ką nors vėžė - laimėję, ar nusipirkę.

Kaziuko muge suruošė Detroito skautų ir skaučių tuntai ir skautų Tėvų komitetas.

DARIAUS IR GIRĖNO KLUBO SUSIRINKIMAS

Dariaus ir Girėno klubo metinis susirinkimas įvyko kovo 11 d. klubo svetainėje. Su-

sirinkimą pradėjo klubo pirmininkas Edvardas Milkauskas. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę klubo nariai.

Į naują valdybą išrinkti: Edvardas Milkauskas - pirm., Albinas Bliūdžius - vicepirm., Vytautas Ogilvis - sekr., Stasys Mačiulaitis - fin. sekr., Vytautas Gurka - išd., Alfonsas Lukas - ūkio vadovu ir Antanas Butkus - vėliavnešiu. Į revizijos komisiją išrinkti: Cessys Sadeika - pirm., Juozas Kinčius ir Bronius Valiukėnas - nariais. Susirinkime dalyvavo 30 klubo nariai - įstojo 8 nauji nariai.

Po Dariaus ir Girėno klubo susirinkimo, čia pat tuojau įvyko Detroito Lietuvių namų d-jos susirinkimas. Valdyba ir Draugijos nariai visi yra klubo nariai. Susirinkimas buvo pravestas tokia pat tvarka, kaip ir anksčiau įvykęs. Viena tik naujiena - Lietuvių namų draugijos nariai nutarė savo draugiją likviduoti ir Lietuvių namus perduoti Dariaus ir Girėno klubui.

MACHINE OPERATORS

Jersey City envelopes manufacturer seeks machine operators for day or night shift. No experience necessary. Will train. For interview please call 9 am till noon.

Tel. 201 432-2000

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

KAI PACAI VIEŠPATAVO LIETUVOJE

(9)

Dr. Algirdas Budreckis

Sutikdami Mykolą Kaributą priimti į Lietuvos didžiuosius kunigaikščius, Pacai reikalavo, kad naujasis valdovas patvirtintų Andrusavo taiką su Maskva, apmokėtų Lietuvos kariuomenės skolas, atidarytų uždarytą Lietuvos sidabro pinigų kalyklą, pasirūpintų, kad vadinamos Trubecko pajamos iš tikro patektų į Lietuvos išdą.¹⁰ Bejėgis ir beturtis jaunas valdovas sutiko priimti šią Pacų programą.

Naujasis karalius netrukus pasidavė Pacų įtakai. Įsidėmėtina, kad 1669 m. elekcinio seimo metu, gegužės 26 d. lietuviai posėdžiavo pas savo kanclerį Kristupą Pacą. Birželio 24 d. posėdyje lietuviai svarstė savo kariuomenės apmokėjimo ir taikos su Maskva klausimus.⁴¹ Tų pat metų karūnaciniame seime lietuviai atskirai posėdžiavo spalio 27 ir 28 d. ten pat pas kanclerį Kristupą Pacą. Spalio 27 d. posėdyje kancleris Pacas pasiūlė, kaip lietuviai turi laikytis Lenkų karo su Turkija klausimu. Lapkričio 7 d. posėdžiai vyko pas Vilniaus vaivadą Mykolą Pacą.⁴²

Lietuvos kancleriui karalius Mykolas Kaributas davė specialų diplomą, kuriuo garantuojama, kad ateity niekas negalėsias varžyti Lietuvos kanclerių teisės atsakinėti Maskvos atstovams. Mat 1668 m. Maskvos pasiuntiniams karaliaus Jono Kazimiero vardu atsakinėjo Lietuvos kancleris Kristupas Pacas. 1670 m. į Maskvą siunčiamas raštas taip pat antspauduojamas Lietuvos antspaudu, nors visus reikalus tada tvarkė karaliaus Mykolo Kaributo patikimasis Lenkijos pakancleris Olšovskis, kadangi tada Paco Varšuvoje nebuvo.⁴³

1671 m. karo taryboje abiejų kraštų kancleriai iškėlė savo antroje vietoje matomą klausimą, kas reikia atsakyti carui, kuris Hanenkai įteiktą kazokų etmono buožę laikas Andrusovo taikos sutarties sulaužymu. Kazokų byla buvo Lenkijos reikalas, bet klausė Lietuvos kancleris, nes Maskvai jis turės atsakyti.⁴⁴ Iš kito taško Lietuvai dažniausiai tekdavo išlaikyti Maskvos atstovus, nes jie laukdavo karaliaus kvietimo Lietuvoje. Prie jų būdavo priskiriamas izdi-

ninko valdininkas.⁴⁵ Užtat kancleris Pacas niekad nesutiko duoti 13,000 auksinų prie Lenkijos atstovui atlyginimo.

1672 m. seime kalbant dėl Maskvon siunčiamų delegatų atlyginimo, kancleris Pacas pareiškė, kad lietuviai iš savo izdo paskyrę saviškiam delegacijos nariui 30.000 auksinų, o delegacijos sekretoriui, kuris taip pat lietuvis, turi atlyginti lenkai, nes jis buvo jų paskirtas.

Kai kilo viengungio karaliaus Mykolo Kaributo vedybų klausimas, prancūzai piršo saviškę, o vokiečiai imperatoriaus Leopoldo seserį Eleanorą Habsburgaitę. Habsburgaitę rėmė Pacai, tada Mykolas Kaributas ją vedė. Įsigalėjo austrų įtaka.⁴⁶

1672 m. Turkija paskelbė karą Lenkijai. Karo su turkais metu Lietuva iš pradžių stengėsi laikytis nuošaliai, Lietuvos didysis etmonas Mykolas Pacas teisinosi, kad Lietuvos kariuomenė neturinti teisės peržengti Lenkijos sienos. Po ilgų ginčų, kuriems vadovavo kancleris Pacas, lenkams padarius Lietuvai nuolaidų dėl kas trečio seimo rinkimosi Lietuvoje, lietuviai sutiko padėti lenkams prieš turkus. Mat lenkai, ruošdamiesi surinkti prieš turkus 60,000 karių, reikalavo, kad Lietuva sutelktų 30,000 karių. Iš pradžių lietuviai pareiškė, kad jie sudarys tik 6,000 karių ir tik savo sienom ginti, o į Lenkiją jos neleis, jei lenkai nesutiks, kad seimai būtų šaukiami Lietuvoje. Kai lenkai pagaliau nusileido, lietuviai sutiko sudaryti 12,000 karių ir padėti lenkams kovoje su turkais.

Bet su Lietuvos kariuomene į karo sritį atvykęs etmonas Mykolas Pacas veikė savarankiškai, nepasiduodamas Lenkijos etmono Jono Sobieskio vadovybei.⁴⁷ Kai Lietuvos kariuomenė ilgiau buvo priversta Lenkijoje pasilikti, apsistojimo vietą nurodė lenkų kancleris. ne Lietuvos didysis etmonas.

(Bus daugiau)

40. A. Šapoka, p. 95.

41. J. A. Chrapowicki, Dyaryusz wojewody witebskiego J. A. Chrapowickiego, (Wydanie J. Rusieckiego), Varšuva, 1845, p. 134.

42. A. Šapoka, p. 91.

43. Ten pat, p. 174.

44. Ten pat, p. 175.

45. Ten pat, p. 185.

46. Sruogienė, p. 601.

47. "Nesimaišė su Lenkų kariuomene Pacas". Tadeusz Korzon, Dzieje wojen i wojskowosci w Polsce, I tomas, Lvovas, 1922.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

Eugenijaus Kriaučeliūno vardo premių įteikimas

Dr. Leonas ir Irena Kriaučeliūnai, mirusiam sūnui Eugenijui atminti, 1978 m. įsteigė \$1,000 jaunimo premiją. Premija skiriama lietuviui-ei jaunuoliui-ei ar jų sambūriui, už išskirtinę veiklą. Premijai skirti yra sudaroma komisija iš Kriaučeliūnų šeimos, LB ir LJS atstovų. Šių metų komisiją sudarė: pirm. kun. Pranas Garšva, sekretorė Alė Jonušaitė ir nariai: Irena Kriaučeliūnienė, Birutė Jasaitienė ir Vitas Plioplys. Praėjusiais metais (už 1982 m.) komisija nerado tinkamo kandidato ir premija liko nepaskirta. O šiais metais (už 1983 m.) buvo sudarytos dvi premijos: I-ji \$1,000 ir II-ji \$500. Laimingosios yra - Gintė Damušytė iš New Yorko ir Violeta Abariūtė iš Detroito.

Premijų įteikimas įvyko š.m. kovo 10 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje. Įteikimo iškilme sklandžiai pravedė Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė, supažindinusi su premijos sąlygomis ir pasveikinusi labai gausiai (virš 200) susirinkusius svečius. Į garbės prezidiumą pakvietė vyskupą Vincentą Brizgį, gen. Konsulę Juzę Daužvardienę, komisijos pirm. kun. Praną Garšvą, šeimos atstovę Jolitą Kriaučeliūnaitę, PLJS-gos atstovę ir komisijos sekretorę Alė Jonušaitę ir abi laureates - Gintę Damušytę ir Violetą Abariūtę. Jų komisijos aktą perskaitė sekretorė Alė Jonušaitė, o premijas įteikė Jolita Kriaučeliūnaitė.

Pirmoji premija \$1,000 atiteko Gintei Damušytei, o antroji - \$500 Violetai Abariūtei. Sveikinimus ir linkėjimus jau-

nosioms laureatėms, bei padėką Kriaučeliūnų šeimai už prasmingą sūnaus ir brolio prisiminimą, perdavė vysk. V. Brizgys, gen. konsulė J. Daužvardienė, k-jos pirm. kun. Pranas Garšva, PLB vicepirm. švietimui B. Jasaitienė.

Jolita Kriaučeliūnaitė supažindino su laureatėmis.

GINTE DAMUSYTE, 27 metų amžiaus, baigusi Way-

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė praveda premijų įteikimo iškilmes.

Z. Degučio nuotr.

ne State universitete, Detroito politinius mokslus ir istoriją bakalauro laipsniu. Taip pat lankė ir baigė lit. mokyklą ir pedagoginį lituanistikos institutą, laisvai kalba ir rašo lietuviškai. Veikia ateitininkuose, PLJS (buvo politinės veik-

Laureatės Violeta Abariūtė ir Gintė Damušytė.

Z. Degučio nuotr.

los koordinatorė), Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (yra Visuomeninių reikalų komisijos narė), Lietuvos klausimais skaito paskaitas amerikiečiams pabaltiečiams ir lietuviams. Ypatingai plačiai informuoja apie LKB Kroniką ir tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Dirba Lietuvių katalikų religinės šalpos fonde ir Lietuvių informacijos centre, New Yorke. Visą laiką pašvenčia lietuvių tautiniam darbui. Gintė pati pareiškė: 'Jaučiu, kad tai yra mano gyvenimo misija'.

VIOLETA ABARIŪTĖ, 30 metų amžiaus, baigusi tame pačiame Wayne State universitete, Detroito, biologiją ir micro biologiją bakalauro laipsniu. Aktyviai veikia skautuose, jaunimo sąjungoje ir tautinių šokių ansamblyje 'Silainė'. Salia savo tiesioginio darbo, dalyvauja lituanistiniuose seminaruose, lietuvių studentų veikloje (buvo pirmininke Michigan u-te, Ann Arbor), veda lietuvių radijo programą ir t.t. Gal pats didžiausias Violetos įnašas į lietuvių jaunimo veiklą buvo praėjusiais metais vadovavimas komitetui, suruošusiam V PLJ kongresą, užtrukusį visą mėnesį ir išsitęsį per abu kraštus - JAV ir Kanadą, nuo Chicago per Clevelandą, Torontą, Ottawą iki Montrealio.

Komisija įvertino Violetos darbą ir paaugotą ištisų metų laisvalaikį.

Po puikaus supažindinimo, žodį tarė ir abi laureatės. Gintė Damušytė ilgesniame žodyje aptarė savo darbą ir laisvą apsisprendimą dirbti lietuvių tautos laisvei ir gerove. Komunistinės valdžios tautinis ir religinis persekiojimas, ipareigoja mus skelbti pasauliui apie žmogaus teisių laužymus ir pagelbėti nukentėjusiems. Prisiminė kankinius kunigus: Tomkevičių, Svarinską ir kitus

kurie už tikėjimą ilgiems metams išvežti į sunkių darbų stovyklas. Tautinė ir religinė lietuvių rezistencija kelia rūpestį sovietiniams vadams, o mus ipareigoja apie tai skelbti laisvajam pasauliui, nes tauta to negali padaryti. Dėkojo jūry komisijai už jos darbų įvertinimą ir Kriaučeliūnų šeimai už premijos paskyrimą.

Violeta Abariūtė, trumpame žodyje, dėkojo tėvams, gausiems bendradarbiams-komiteto nariams, ruošiant V-ji PL jaunimo kongresą, komisijai ir Kriaučeliūnų šeimai.

Premijų įteikimas apvainikuotas menine programa, kurią atliko dvynukės sesutės - Kristina ir Regina Butkūnaitės, pritardamos gitara. Jos padainavo 9 dainas, sulaukusias susirinkusiųjų šilto pritarmo ir garsių katučių. Rengėjai apdovanojo dainininkes gėlėmis, o jos atsilygindamos padainavo dar vieną dainą.

Programos vedėja Vida Jonušienė pastebėjo, kad Detroito lietuviai gali didžiuotis savo jaunimu, nes šios dienos iškilmių dalyvės visos yra detroitietės. Padėkojusi visiems dalyviams, Vida pakvietė pasivaišinti ir pabendrauti.

Tenka pastebėti, kad Eugenijaus Kriaučeliūno premijų įteikimas, organizuotas Kriaučeliūnų šeimos, buvo turinngas, sklandžiai praveistas ir gausiems svečiams paliko malonius įspūdžius.

Visa Kriaučeliūnų šeima dalyvauja visuomeninėje veikloje, dosniai remia lietuvišką veiklą ne tik savo darbu, bet ir finansiniais ištekliais. Dr. Leonas Kriaučeliūnas yra ALTos valdybos vicepirmininkas, ALTS-gos Chicago sk. pirmininkas, daugelio renginių organizatorius, paskaitininkas ir programų vedėjas. Irena Kriaučeliūnienė yra Jaunimo centro valdybos pirmi-

ninkė ir aukojanti nesuskaitomas darbo valandas, kad Jaunimo centras būtų visiems prieinamas, jaukus ir saugus. Jos rūpesčiu bei sugebėjimu ir talpininkų darbu, centro inventorius atsinaujino ir pagražėjo. Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė augina šeimą, veda Amber Travel Service kelionių biurą, veikia neolituose ir yra buvusi valdybos pirmininkė. Jolita Kriaučeliūnaitė dirba ir siekia doktorato, taip pat veikia neolituose ir yra buvusi daugelyje valdybų įvairiose pareigose.

Taigi, tik reta lietuviška šeima tiek daug laiko ir lėšų skiria lietuvių bei išlaikyti ir Lietuvos laisvei atgauti. Linkime nepavargti ir toliau purenti lietuviško darbo dirvonus.

LIETUVIŲ FONDO ZINIOS

Lietuvių Fondo Pelno Skirstymo komisija pirmininku išsirinko LF tarybos atstovą Viktorą Naudžį, o sekretorium - LB atstovą Bronių Juodelį. Šių metų Pelno skirstymo komisiją sudaro: LF tarybos rinkti nariai: Viktoras Naudžius (pirmininkas), Marija Remienė ir dr. Gediminas Balukas ir JAV LB Krašto valdybos deleguoti - Bronius Juodelis (sekr.), Irena Pemkienė ir Vytautas Kutkus.

Prašymai paramai ir studentų stipendijoms gauti siunčiami iki 1984.IV.15 Fondo būstinei: 3001 West 59th St., Chicago, IL. 60629, tel. 312-471-3900. Yra specialios formos, gaunamos ten pat.

LIETUVIŲ FONDO KNYGOS SUTIKTUVES

Ilgokai užtrukęs leidinys 'Lietuvių Fondas' jau yra atspausdintas ir baigiamas išristi Metinio narių suvažiavimo metu, š.m. kovo 24 d., jau galima bus įsigyti ir atsiimti. Gaunamas Lietuvių Fondo būstinėje: 3001 W. 59th St., Chicago, IL. 60629.

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Fondo narių visuotinas metinis suvažiavimas įvyks š.m. kovo 24 d. 8:30 val ryto Jaunimo Centre, 5620 So Claremont Ave., Chicago, IL 60636

Lietuvių Fondo vadovybė paruošė ir išsiuntinė visiems nariams 1983 metų apyskai-tas, pranešimus, darbotvarkę, įgaliojimus bei kitą informaciją ir kviečia suvažiavime dalyvauti, o ne tik išsiųstus įgaliojimus. Fondo nari.

Taigi, visi dalyvaujančiame suvažiavime ir savo pareigymais bei patarimais prisidurdami prie Lietuvių Fondo veiklos.

LIETUVIŲ FONDO METINIS NAUSIRINKIMAS ĮVYKS KOVO 30 D. 8:30 V. P.P. NUOSAVUOSE IR RINKIMUOSE 6422 S. Kedzie A. CHICAGOJE. Bus valdybos tarybos pranešimai bei dirbimų rinkimai. Po susirinkimo bus šeimyniška vakariene.

Skaitykit ir pildyt
D I R V A

Kristina ir Regina Butkūnaitės, iš Detroito, atlikusios meninę programos dalį Eugenijaus Kriaučeliūno jaunimo premijos įteikimo iškilmėse.

Z. Degučio nuotr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

MIRĖ
ALFAS PIRMININKAS
VLADAS DAUDARAS

Kovo 5-tą dieną, anksti ryte, širdies priepuolio ištiktas, savo namuose mirė Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto S-gos pirmininkas Vladas Daudaras. Si žinia sukrėtė Sydnėjaus ir Australijos lietuvių, ypatingai visą mūsų sportinę šeimą. Netekome pui kaus žmogaus, gero draugo ir sportinio jaunimo vadovo.

Gimęs 1921 m. rugsėjo 24 dieną Siauliuose, V. Daudaras nuo pat savo jaunystės dienų įsitraukė į sportinį gyvenimą. Zaidė krepšinį už gimnazijos, vėliau ir Siaulių miesto rinktinės. Persikėlus gyventi į Kauną, jis buvo pakviestas žaisti už to laiko garsiąją JSO krepšinio rinktinę, su kuria buvo išvykęs ir į užsienio kraštus.

Atvykęs 1950 metais į Australiją, jis tuoj pat įsijungė Sydnėje į lietuvišką, o ypatingai sportinį, gyvenimą. Jis treniruoja tuometinę krepšinio komandą, kuri vėliau tris metus iš eilės tampa Australijos lietuvių čempionė. 1951 m. su kitais sporto entuziastais jis įsteigia dabartinį Sydnėjaus sporto klubą 'Kova' ir yra steigiamosios valdybos vicepirmininkas, vėliau daugelį kartų būdamas ir pirmininku. Jis

A.A. Vladas Daudaras

pats pirmasis suorganizuoja ir 'Kovo' jaunius, kurių daugumas šiandien yra veteranų pakaitalu ir vadovauja šiam klubui.

Suprasdamas bendrą vieningumą, jis yra vienas iš steigėjų dabartinio ALFAS 1954 metais ir pirmasis šios sąjungos pirmininkas. Vėliau jis dar keturis kartus vadovauja Australijos lietuviams sportininkams. Laike paskutiniųjų dviejų metų, jis ir jo valdyba nebuvo visų vienodai supratas ir turėjo gana nemažai vargo. Tačiau, jam vadovaujant, Australijos lietuvių sportininkai labai sėkmingai dalyvavo Pas. Liet. Dienose ir Pas. Liet. Sporto Sventėje Chicagoje, bei gastrolėse po Ameriką ir Kanadą, gražiai atstovaudami ne tik sportininkus, bet ir visus Australijos lietuvius. Paskutiniosios sporto šventės Hobarte metu, jam taip gražiai tarpininkaujant, buvo galutinai pabaigti visi ginčai ir padėtas stiprus pagrindas tolimesnei Australijos lietuvių sportinei veiklai.

Be sportinio gyvenimo ir darbo, Vl. Daudaras buvo Inžinierių S-gos narys, dirbo LB Apylinkės valdyboje, dainavo Sydnėjaus Lietuvių Ansamblyje, oktete ir kitose dainos grupėse. Jis buvo ypatingas lietuviškos dainos mėgėjas. Ir kur tik buvo Vladas, ten skambėjo ir lietuviška daina.

Kovo 10 dieną, ypatingai gausiai susirinkę Sydnėjaus lietuvių ir uniformuoti sportininkai, Sydnėjaus lietuvių bažnyčioje - ir vėliau lietuvių kapų skyriuje - paskutinį kartą atsisveikino su savo draugu, puikiu lietuviu ir savo vadovu Po gedulingų pamaldų, prie lietuviška trispalve apdengto karsto, garbės sargybą nešė 'Kovo' ir ALFAS buvę pirmininkai ir garbės nariai. Kapuose atsiveikimo žodį tarė Australijos LB pirm. V. Bukevičius, naujasis ALFAS pirm. J. Dambrauskas, Sydnėjaus LB Apylinkės pirm. dr. A. Mauragis, Sydnėjaus sporto klubo 'Kovo' pirm. J. Karpavičius ir draugų vardu A. Laukaitis.

Netekus mielo bičiulio ir didžio mūsų sporto veikėjo, giliausią užuojautą reiškiu broliams ir seserims Lietuvoje ir visiems artimiesiems. Tavo prieš daugelį metų pradėtas darbas tikrai bus tęsiamas ir toliau.

BOSTON

A.A. FELIKSAS ZALESKAS

Kovo 8 d. Bostone mirė senosios kartos ateivių veikėjas Feliksas Zaleskas, eidamas 91-sius savo gyvenimo metus. Bostone ir apylinkėse jis buvo žinomas kaip 'Dzūkų karalius'.

Į Ameriką F. Zaleskas atvyko 1910 metais, apsigyveno Bostone ir tuojau įsijungė į lietuviškas organizacijas. Kai 1924 m. į Ameriką atvyko A. Vanagaitis, J. Olšauskas, V. Dineika ir J. Dikinis ir sudarė teatrinę grupę Dzimdzi-Drimdzi, tai juos vežiodamas automobiliu Feliksas apkeliojo tur būt visas Amerikos lietuvių kolonijas. Vėliau jis įsijungė į Lietuvos Vyčių organizaciją ir eilę kitų, kur buvo gana aktyvus narys. Kai 1954 m. Petro Viščinio vadovaujami lietuvių suorganizavo kultūrinę lietuvių valandėlę 'Laisvės Varpas', Feliksas Zaleskas visomis savo galiomis stengėsi padėti jai, ypač rinkdamas pinigų.

Jis buvo taip pat aktyvus respublikonų partijoje.

Feliksas Zaleskas buvo pašarvotas Joe Casper laidotuvių koplyčioje, kur jį gausiai aplankė jo bičiuliai. Seštadienio rytė, į šv. Mišias šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, susirinko žmonių gal daugiau, negu susirenka sekmadieniais į lietuviškas pamaldas. Sv. Mišias atnašavo kun. kleb. Albertas Kontautas, o jam asistavo net 5 kunigai iš artimesnių parapijų. Taip pat buvo būrelis ir lietuvaikių vienuolių.

Iš bažnyčios ilga automobilių vilkstinė palydėjo velionį Feliksą į Naujosios Kalvarijos kapines. Iš kapinių visi buvo pakviesti į Blinstrubo Old Colony House pietums.

Nuliūdime liko sūnus prof. Edvardas, dukterys - Florence Francis, Eleonore ir Marie - su šeimomis, 16 vaikaitių ir viena provaikaitė.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

**Puikiausius kailius
rasite**

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

CLEVELANDE ir apylinkėse

SOLISTĖS
ALDONOS STEMPUŽIENĖS
KONCERTAS

DALYVAUKIME
TAUTINIŲ SOKIŲ
SVENTĖS CHORE

Solistės Aldonos Stempužienės koncertas įvyks Dievo Motinos parapijos auditorijoje, balandžio 8 d., sekmadienį, 4 val. p.p.

Solistė dainuos įdomią programą. Pirmą kartą Clevelande girdėsime Felikso Bajoro vokalinių kūrinių 'Sakmių siuita' žodžiai - liaudies sakmės, surinktos Kazio Būgos. Anglų kalbos vertimus paruošė Los Angeles gyvenęs Milton Stark. Taip pat dainuos 'Septynias populiarias ispanų liaudies dainas' - kompozitoriaus Manuel De Falla, Beethoveno ir Svedo kūrinius.

Gegužės 5-6 dienomis solistė dalyvaus 'Fausto' spektaklyje Chicago Lietuvių Operoje ir gegužės 23 d. koncertuos St. Petersburgo lietuviams.

ONE LOT FOR SALE

Shawnee of East 185 St., near Lithuanian Club, 50 yrd front to build 2 family or one. Facilities payment. Information - call Frank 481-5742. (11-13)

Clevelande lietuvių visuomenė yra pasižymėjusi kaip lietuvišką dainą mylinti tautos dalis. Siuo metu Clevelande aktyviai veikia net 5 dainos vienetai. Turbūt dėl to ši daininga lietuvių kolonija yra pakviesta dalyvauti VII Lietuvių Tautinių Sokių Sventės chore, kuris, kartu su orkestru, palydės šokėjus. Šalia clevelandiečių dalyvaus Toronto ir Chicagos dainininkai.

Atidarymo iškilmėse choras giedos JAV-bių, Kanados ir Lietuvos himnus. Programos metu - 10 šokių ir gale programos vieną giesmę. Tai gana pilna programa.

Nors spaudoje jau tas buvo minėta, aš dar kartą kviečiu visus mylinčius lietuvišką dainą - senus ir jaunus, vyrus ir moteris - isijungti į VII Lietuvių Tautinių Sokių Sventės chorą. Nors repeticijos jau pradėtos, dar yra ne per vėlu. Savo dalyvavimu parodykite kad teisingai Clevelandas yra laikomas lietuvių išeivių dainos centru.

Repeticijos vyksta trečiadieniais, nuo 8-tos iki 10-tos val. vakaro, ir sekmadieniais nuo 12:15 iki 2-ros val. p.p. Lietuvių Namų Ciurlionio Ansamblio patalpose.

Jūs labai laukiame!

Rytas Babickas

SPORTO VARŽYBOS
CLEVELANDE

Ši savaitgalį, kovo 24-25 dienomis, Clevelande vyksta Vid. Vakarų sporto Apygardos vyrų krepšinio 1984 m. pirmenybės ir 9-sios LSK Zaibo kviestinis vyrų tinklinio turnyras.

Seštadienį, kovo 24 d., var-

Sv. Jurgio lietuvių parapija Clevelande, ateinančiais metais švėsianti savo 90 metų sukaktį, yra dar judri ir gyva. Daugeliu metų parapija apėmė didžiulį Clevelando lietuvių, turėjo net kelis tūkstančius parapijiečių ir buvo žymus Clevelando lietuvių religinis židynys. Miesto demografijai pakitus bei įvairioms sąlygoms kitaip susiklojus, parapija šiandien yra stipriai sumažėjusi skaičium, bet gyva religine ir kultūrine dvasia. Čia žymus išskirtinai geras parapijos choras ir veikli bei kūrybinga parapijos taryba.

Parapija per metus suruošia 6-7 kultūrinius renginius, kuriuose dalyvauja gražūs būriai Clevelando lietuvių. Vienas toks renginys, tai šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties

žybos vyks Lakeland Community College, Rt. 306, prie I-90 greitkelio, Mentor, Ohio. Tinklinis prasidės nuo 9:00 ryto, krepšinis - nuo 1:00 PM ir vyks visą dieną. Tinklinis bus užbaigtas šeštadienį.

Sekmadienį vyrų krepšinio finalai vyks Wickliffe Civic Center, 900 Worden Rd., Wickliffe, Ohio (tarp Lakeland Freeway ir Lake Shore Blvd.). Pradžią 11:30 AM - vyrų B finalas, 1:00 PM - vyrų A finalas.

Seštadienį Lietuvių Namuose 8:30 bus pobūvis.

KVIEČIAME VISUS SUTIKTI PAVASARĮ SU
KAZIUKO MUGE

Dievo Motinos parapijos salėje

Šį sekmadienį, kovo mėn. 25 d.

Mugės atidarymas 11:15 val. tuoj po pamaldų.

Skautų ir skaučių darbeliai - Karšti pietūs

- Saldumynų stalas.

CLEVELANDO SKAUTIJA

CLEVELANDO LIETUVIAI MINĖJO

ŠV. KAZIMIERĄ

minėjimas, įvykęs kovo 4 d.

Minėjimas prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias aukėjo jaunasis parapijos administratorius, jau trečios kartos lietuvis kun. Juozas Bacevičius-Bacevice. Prie altoriaus stovėjo neseniai atnaujinta didi šv. Kazimiero statula papuošta didele gėlių puokšte, perrišta lietuviškais trispalviais kaspinais. Ir altorius buvo papuoštas tokiomis pačiomis didžiulėmis gėlių puokštemis.

Po jaunimo perskaitytų specialiai sukurtų tikinčiųjų maldų, kuriose šv. Kazimieras buvo prašomas užtarti kenčiančius brolius ir seseris pavergtoje Lietuvoje, kun. Bacevičius pasakė išskirtinai patriotinį pamokslą Sventojo tema. Pamokslininkas keliais sakiniais nubrėžė šv. Kazimiero biografinius bruožus ir ilgėliau užtruko prie Sventojo reikšmės ir prasmės Lietuvai ir lietuviams. Choras, šalia įprastųjų, pagiedojo porą ir specialiai parengtų giesmių.

Po mišių labai gražiai išpuoštoje parapijos salėje vyko pietūs ir akademija. Sceną puošė didelis šv. Kazimiero paveikslas, papuoštas tautine juosta ir dekoratyviniais augalais.

Pasisotinus skaniais parapijos moterų, vadovaujamų E. Gausienės, pagamintais pietumis, paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė parapijos tarybos pirm. Algirdas Kasulaitis.

Paskaitoj paryškinti trys dalykai. Pirmas - mirties pergyvenimo kaita naujoje povatikaninėje Bažnyčios teologijoje. Pirmiau krikščionys mirtį pergyveno kaip amžiną atsiskyrimą pažymėtą begaliniu liūdesiu, širdį veriančiu skausmu ir dantų griežimu. Mirčiai buvo pripažįstama pergalė. Tačiau tai buvo žvilgsnis per iškraipytą krikščionybės veidrodį. Juk Kristui mirtį nugalėjus Prisikėlimu, ji jau niekuomet nėra pergalėtoja, bet tik

Atnaujinta šv. Kazimiero statula šv. Jurgio bažnyčioje Clevelande.

A. Karkliaus nuotr.

slenkstis į tobulesnį gyvenimą.

Todėl ir šventojo Kazimiero mirties minėjimas gali būti džiaugsmo šventė, nes mirė žmogus, bet gimė šventasis.

Trumpoje, stilingoje Aurelijos Balašaitienės parengtoje meninėje programoje, aktorius Rimas Cepulis padeklamavo Inčičiūros 'Baltąjį Raitelį', Kęstutis Civinskas perskaitė A. Balašaitienės prozos gabalą aktorė Daiva Blynaitė deklamavo ir A. Balašaitienė perskaitė savo poemą religine tema.

Minėjime dalyvavo gausus būrys parapijiečių ir kitų Clevelando lietuvių. (a)

EUCLID BY OWNER

4 bedroom, 2½ bath, custom build brick home. Large family room, first floor utility, full basement, 2½ car garage. Thermopan window, central vacuum system, etc. Call 486-6941 (12-13)

ELECTRICIANS

EXPANDING GRAND PRAIRIE PLANT HAS IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED ELECTRICIANS. WORKING KNOWLEDGE OF AC AND DC MOTOR AND CONTROLS NECESSARY. SCR DRIVE UP TO 400 HORSEPOWER A PLUS. 5 YEARS INDUSTRIAL EXPERIENCE. UP TO \$25,000 PER YEAR INCLUDING OVERTIME. NON SMOKERS ONLY. APPLY OR CALL:

POLY AMERICA

2000 W. Marshall
Grand Prairie, Tx. 75051
214-647-4374

EOE, M/F

(9-13)

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

DIRVA

MIRĖ PROFESORIUS JUOZAS ERETAS

Bazelyje, Sveicarijoje, kovo 12 d. mirė prof. Juozas Eretas sulaukęs 88 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs Sveicarijoje, bet susidraugavo su lietuviais. Pamėgęs Lietuvą jis 1919 metais stojo savanoriu į Lietuvos besikuriančią kariuomenę. Aktyviai dalyvavo Lietuvos visuomeniniame gyvenime ir 1922 m. priėmė Lietuvos pilietybę. Į Sveicariją grįžo tik bolševikams okupavus Lietuvą.

Jo paskutinį veikalą, išleistą vokiečių kalboje 'Imperialismus und Massionismus der Russen', išverstą į anglų kalbą leidžia Vlikas.

Nuliūdime liko vaikai - Juozas, Laisvė, Birutė ir Julija. Anksčiau mirė jo žmona Ona Jakaitytė-Eretienė ir duktė Aldona.

• BALFas PAIESKO BRONISLAVOS FABIJONAVICIUTES giminių, artimųjų ir pažįstamų. Ji yra gimusi 1911 m. Philadelphijoje, Pa. ir ten kartus su tėvais Juozu ir Adolfina (Drundzevičiute) Fabijonavičiais gyvenusi vaikystėje. Turintieji žinių prašomi pranešti BALFo Centru: 2558 W. 69th Street, Chicago IL., 60629, tel. 312-776-7582

• DR. E. ARMANIENE, Baltimorėje, atnaujinama Dirvos prenumeratą pridėjo \$40 auką laikraščiui paremti. Ačiū!

Dr. MATUI MICKUI

mirus, jo žmonai filijai STASEI MICKIENEI ir giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Korp! NEO-LITHUANIA
Vyr. Valdyba

Mūsų brangiai draugei

GENUTEI TREČIOKIENEI

ir jos artimiesiems, mylimai MAMYTEI Lietuvoje mirus, mūsų giliausia užuojauta

ALĖ ir PRANAS SKIRMANTAI
JANĖ ir EDVARDAS ŠIŠAI
Glendale, Calif.

Mylimai Motinai

KAZIMIERAI DIDŽIULIENEI

mirus, sūnums VYTAUTUI IR ALGIUI bei jų šeimoms ir dukrai reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir drauge liūdime

BIRUTĖ ir VACYS DZENKAUSKAI
VERONIKA ir JURGIS JANUŠAIČIAI

A.A.

JONUI LILEIKIUI

mirus, jo žmoną AMALIJĄ ir visą velionio šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Omahos skyrius

• Prez. Antano Smetonos filmo "Video" juostelės jau pagamintos. Kasečių formatai — VHS (tai daugiausiai naudojama rūšis). Tačiau, kos norėtų "BETA", jas galima už tą pačią kainą, pagaminti.

Norintieji įsigyti Prez. A. Antano Smetonos filmo kasetę, galite gauti pas Los Angeles A.L.T. S-gos skyriaus išdininką Ramūną Bužėną 5285 Coringa Dr., Los Angeles, Calif. 90042.

Kasetės kaina \$100.00 (įskaitant persiuntimo išlaidas).

• VLADAS SNIOLIS, St. Petersburgė gyvenęs buvęs celandietis, Dirvai paremti atsiunė auką 22 dol. Ačiū.

• OMAHOS Lietuvių Moterų klubas, per J. Povilaitienę, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol., vertindamas lietuviškos spaudos svarbą išeivijos gyvenime. Ačiū už paramą.

• BALFO 141 skyrius Juno Beach, Floridoje, per P. Mikšį Dirvai paremti atsiuntė auką 10 dol.. Ačiū.

• STASYS SANTVARAS, poetas, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol.. Ačiū.

• ALG. GRIGAS, Chicagoje, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol.. Ačiū.

• E. BOBELIENE, Hartforde, atnaujinama prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 25 dol.. Ačiū.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small congenial community in Rural Nevada Hospital Home health agent. Good starting salary plus shift differential. Excellent benefits. Moving allowance. Outdoor recreation. Moderate climate. apply call or write to

Mt Grant General Hospital, P.O. Box 1516, Hawthorne, NV 89415
Call collect 702-945-2461 (12-21)

OWNER / OPERATORS WANTED

We are expanding and need late model tandem tractors. Drivers must have over the road experience. A good safety record and a professional attitude. Good rates, Liberal Advances, Central dispatch, settlements twice a month.

Outside of W. Virginia call 1-800-624-3414. In W. Virginia call 304-522-7366, ask for John Woods. (12-21)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

AŠTUONIOLIKTOJO SEIMO ĮVYKSTANČIO

1984 M. GEGUŽĖS MĖN. 26-27 D. CLEVELAND, OHIO

DARBOTVARKE

Seštadienis, gegužės 26 d.

9:00 - 10:00 Registracija

10:00 - 12:00 Iškilmingas posėdis

1. Seimo globos komiteto pirm. žodis - Antanas Jonaitis
2. Seimo atidarymas - Sąjungos pirm. Vaclovas Mažeika
3. Himnai
4. Invokacija
5. Mirusiųjų Sąjungos narių pagerimas
6. Prez. Antano Smetonos 40 m. mirties sukaktis - Aleksas Laikūnas
7. Sveikinimai
8. Paskaita: Zvilgsnis į ateitį - Jonas Rinkūnas

15 min. pertrauka

12:15 - 2:30 Darbo posėdis

1. Seimo prezidiumo sudarymas
2. Darbotvarkės priėmimas
3. Seimo komisijų sudarymas: registracijos, mandatų, nominacijos ir nutarimų
4. Sąjungos valdybos pranešimai
5. Kontrolės komisijos pranešimas
6. Diskusijos dėl pranešimų

2:30 - 3:30 Priešpiečiai

3:30 - 6:00 Vilties Draugijos narių suvažiavimas

8:00

Banketas. Programoje -
a. Vladas Vijeikis
b. Clevelando Jaunų vyrų Dainos Vienetas 'Uždainuokim' vad. Algirdo Bielskaus

Sekmadienis, gegužės 27 d.

10:00 - 10:45 Pamaldos ir vainiko uždėjimas ant Prez. Antano Smetonos kapo

11:00 - 1:45 Darbo posėdis

1. Skyrių atstovų pranešimai
2. Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pranešimas - Eugenijus Bartkus
3. Pranešimas ALTOs reikalais - Teodoras Blinstrubas
4. Nepriklausomybės Fondo pranešimas - Emilija Cekienė
5. Pranešimas žurnalo Naujosios Vilties reikalais
6. Diskusijos dėl pranešimų

15 min. pertrauka

2:00 - 4:00 Darbo posėdis

1. Mandatų komisijos pranešimas
2. Nominacijos komisijos pranešimas
3. Rinkimai: Sąjungos pirmininko, valdybos narių, Kontrolės komisijos, Tarybos
4. Nutarimų komisijos pranešimai ir nutarimų priėmimas
5. Klausimai bei sumanymai
6. Seimo uždarymas

VANDAI FEDERAVIČIENEI

mirus, jos vyrą JURGĮ, dukrą INGRIDĄ, sūnų VALTERĮ, seserę ADĖLĘ su vyru dr. VALENTINU SKIRGAILUS, seserę HERTĄ su vyru RIČARDU SISKINUS ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

ALBERTAS SINKYS su šeima
AUGUSTINAS SINKYS su šeima